

3.6	En brukerorientert, effektiv og helhetlig arbeids- og velferdsforvaltning	23
4	ØVRIGE RAMMER OG RETNINGSLINJER	28
4.1	Fellesføringer til underliggende virksomheter	28
4.2	Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen	29
4.3	Sikkerhet og beredskap	29
4.4	Budsjettanslag og beregninger, beregningsgruppen for folketrygden	29
4.5	Mediehåndtering og publisering	30
4.6	Plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering	30
5	RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING	30
5.1	Rapporteringsform og hyppighet	30
5.2	Styringsdialogen i 2015	31
5.3	Øvrige møter	31
5.4	Budsjettforslag, strategiske innspill, bistand i regelverksarbeid	32
6	BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER	32
6.1	Arbeids- og sosialdepartementet	32
6.2	Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	41

VEDLEGG:

Vedlegg 1: Personalfullmakter for 2015

Vedlegg 2: Budsjettfullmakter for 2015

Vedlegg 3: Oversikt over styringsparametre, hovedrapportering og oppdrag i tilknytning til opplegget for mål og resultatstyring i 2015

Vedlegg 4: Oversikt over særskilt rapportering og hyppighet i tilknytning til opplegget for mål og resultatstyring i 2015

Vedlegg 5: Statistikkrapportering i 2015

Vedlegg 6: Kalender for styringsdialogen i 2015

1 Innledning

Arbeids- og velferdsetaten har ansvaret for gjennomføringen av sentrale deler av arbeids- og velferdspolitikken. I tillegg til å lede etatens arbeid på dette området, skal Arbeids- og velferdsdirektoratet ivareta oppgaver på sosial- og levekårsområdet. Arbeids- og velferdsetaten har videre ansvaret for forvaltningen av barnebidrag og ytelsene kontantstøtte, barnetrygd og foreldrepenger for Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Arbeids- og velferdsetaten skal utføre oppgaver på helserefusjonsområdet for Helse- og omsorgsdepartementet basert på omforent tjenesteavtale mellom Arbeids- og velferdsdirektoratet og Helsedirektoratet.

Arbeids- og sosialdepartementet viser til Prop. 1 S (2014-2015) Arbeids- og sosialdepartementet, jf Innst. 15 S (2014-2015) og Prop. 1 S (2014-2015) Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, jf Innst. 14 S (2014-2015). Arbeids- og sosialdepartementet stiller i dette tildelingsbrevet midler til rådighet for Arbeids- og velferdsdirektoratet og gir samtidig rammer og retningslinjer for Arbeids- og velferdsdirektoratet og Arbeids- og velferdsetatens virksomhet i 2015.

Omtalen i budsjettproposisjonene skal være utgangspunktet for gjennomføringen av politikken i 2015 sammen med de presiseringer, forutsetninger og krav som gis i dette brevet. Der ikke annet er skrevet, legges det til grunn at den løpende driften videreføres.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har et selvstendig ansvar for å informere departementet dersom det er risiko for vesentlige avvik i gjennomføringen av politikken, i planer som er avtalt med departementet, eller i virksomheten forøvrig. Departementet skal varsles dersom etaten ikke er i stand til å nå sine mål eller utføre de oppgaver etaten er pålagt.

Departementet vil i 2015 videreføre arbeidet med å videreutvikle tildelingsbrevet. Det er særlig behov for en gjennomgang av målformuleringer og styringsparametere. I den forbindelse skal Arbeids- og velferdsdirektoratet bidra i prosjektet med å definere langsiktige mål og årlige resultatkrav til styringsparametre innenfor både ytelsesområdet og tjenesteområdet.

2 Hovedmål og prioriterte oppgaver i 2015

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal innrette den samlede innsatsen i 2015 slik at den bygger opp under hovedmålene for arbeids- og velferdspolitikken i tråd med omtalen i Prop. 1 S (2014-2015) Arbeids- og sosialdepartementet og Prop. 1 S (2014-2015) Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Arbeids- og velferdsdirektoratet må bistå og delta i arbeidet med å følge opp regjeringens politiske plattform.

Arbeids- og velferdsetaten skal utvikle en effektiv forvaltning som kan møte brukerne med en helhetlig innsats, hensiktsmessige tjenester, virkemidler, aktiviteter og ytelser. Det er et mål at arbeids- og velferdsetaten organiseres og drives effektivt der det legges vekt på å balansere ulike hensyn. Det gjelder forholdet mellom kvalitet og kvantitet, samt forholdet mellom konsolidering og utvikling innenfor både den arbeidsrettede oppfølgingen og ytelsesforvaltningen. Innenfor de rammer som er stilt til disposisjon, skal brukerne gis de ytelsene de har krav på, hensiktsmessige tjenester og tiltak med sikte på økt overgang til jobb.

Arbeids- og velferdsetaten skal opprettholde et godt tilbud til brukerne parallelt med å gjennomføre arbeidet med planlagte utviklingsoppgaver i 2015. Arbeid først er et overordnet mål for Arbeids- og velferdsetaten, og etaten skal forbedre resultatene på området i forhold til 2014 (årgjennomsnitt).

Møte med brukerne

Arbeids- og velferdsetaten skal bedre brukernes møte med forvaltningen, jf. også supplerende tildelingsbrev (7. supplering) for 2014. Informasjon og veiledning skal være riktig, ha et klart språk og tilpasses brukernes forutsetninger og behov. Respekt og service skal kjennetegne kontakten mellom forvaltningen og brukerne. Ekspertgruppen som foretar en helhetlig gjennomgang av NAV avgir sin sluttrapport i mars 2015. Departementet vil etter dette komme tilbake til oppfølging i eget brev.

Arbeidsrettet bistand

Arbeid først er et overordnet mål for Arbeids- og velferdsetaten. Andelen med overgang til arbeid og aktivitet skal økes, brukerne skal få rett bistand til rett tid og unødige ventetider skal reduseres. NAV skal ha god kompetanse på bestilling og oppfølging av arbeidsrettede tiltak. Kvaliteten på NAV-kantorenes arbeidsrettede bistand skal forbedres ytterligere i 2015. Ungdom, innvandrere fra land utenfor EU/EØS, langtidsledige og personer med nedsatt arbeidsevne skal prioriteres med vekt på tidlig intervensjon. Innenfor gruppen personer med nedsatt arbeidsevne skal personer under 30 år prioriteres særskilt.

Tiltaksgjennomføringen skal ligge innenfor vedtatte budsjetttrammer og styringskrav iht. kap. 3.1.3. Etatens markeds- og formidlingsarbeid skal styrkes som et ledd i å øke bruken av ordinært arbeidsliv som tiltaksarena og øke overgangen til arbeid. Arbeids- og velferdsetaten skal ved tildeling av arbeidsrettede tiltak og tjenester prioritere personer i målgrupper som er omtalt i tildelingsbrevet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal både gjennom etatens oppfølgingsaktiviteter og ansvaret for sosial- og levekårsområdet, stimulere til arbeid og deltakelse for vanskeligstilte grupper.

Ytelsesforvaltningen

Arbeidet med å oppfylle krav til saksbehandlingstid og sikre god kvalitet i ytelsesforvaltningen skal fortsette i 2015 i tråd med de planene som er lagt. Etaten skal sikre god balanse mellom kravene til kvalitet og kravene til produksjon, og motvirke midlertidig reduksjon i produksjonen som følge av videre spesialisering og IKT-modernisering. Etaten skal innføre kvalitetsmålinger på nye stønadsområder.

IKT-moderniseringen

Programmet for IKT-moderniseringen skal bidra til en enhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, bedre tjenester for brukeren og bedre tjenester overfor sentrale samarbeidspartnere.

Prosjekt 1 skal slutføres i tråd med sentralt styringsdokument for revidert prosjekt 1. Planleggingen av Prosjekt 2 skal gjennomføres slik at det er et godt grunnlag for å videreføre IKT-moderniseringen etter Prosjekt 1. Direktoratet skal bidra til tett dialog med

departementet i det videre moderniseringsarbeidet. Det vises til nærmere omtale under kap. 3.6.2.

3 Mål, styringsparametere, rapporteringskrav og oppdrag som skal ha høy oppmerksomhet i 2015

Hovedmålene fra Prop 1 S (2014-2015) strukturerer den videre teksten i tildelingsbrevet. De viktigste prioriteringene i 2015 for Arbeids- og velferdsetaten og Arbeids- og velferdsdirektoratet reflekteres i omtalen under hovedmålene, samt i valg av styringsparametere, rapporteringskrav og oppdrag. For nærmere beskrivelse av rapporteringen og rapporteringshyppighet vises det til kap 5.1 og relevante vedlegg.

3.1 Et velfungerende arbeidsmarked med høy sysselsetting, lav ledighet og et inkluderende arbeidsliv

Arbeids- og velferdsetaten skal bidra til et inkluderende arbeidsliv med høy sysselsetting og lav ledighet gjennom et aktivt markedsarbeid og styrking av den arbeidsrettede bistanden til utsatte grupper.

Arbeids- og velferdsetaten skal iverksette prioriteringer og satsinger som Arbeids- og sosialdepartementet har fastsatt. Det innebærer å trappe opp bruken av ordinært arbeidsliv som tiltaksarena og ta i bruk et enklere og mer effektivt tiltakssystem som er tilpasset arbeidssøkernes behov. Målet er å gi flere som i dag står utenfor arbeidslivet, relevant jobberfaring og få flere arbeidssøkere i arbeid i ordinære virksomheter. Det vises bl.a til ny forskrift for tiltakene avklaring og oppfølging, og Prop 39L (2014-2015) som Regjeringen la frem for Stortinget den 5. desember 2014. Proposisjonens meldingsdel omhandler strategier og forslag om å inkludere flere i ordinært arbeidsliv. Departementet vil komme tilbake til hvordan dette skal følges opp i 2015 i egne brev.

Det skal ytes individuelt tilpasset oppfølging og det skal være reell brukervedvirkning. Tiltak og tjenester skal nyttes ut fra behovs- og arbeidsevnevurderinger av god kvalitet og etterspørselen på arbeidsmarkedet. Personer under 30 år skal prioriteres, jf. omtale av innsatsen knyttet til hhv. arbeidssøkere og personer med nedsatt arbeidsevne, Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne og IA-avtalens delmål 2.

Kvaliteten på den arbeidsrettede bistanden skal bedres, blant annet gjennom kunnskap fra evalueringer, forsøk og andre utviklingstiltak.

Departementet ber Arbeids- og velferdsdirektoratet overvåke lokale arbeidsmarkeder, spesielt i de regionene som påvirkes av redusert aktivitet i petroleumsnæringen. Departementet skal varsles om ubalanser på de lokale arbeidsmarkedene.

3.1.1 Markedsarbeid

Arbeids- og velferdsetaten skal styrke sin kunnskap om og innsikt i arbeidsmarkedet nasjonalt og lokalt for å kunne tilby arbeidsgivere og arbeidssøkere kunnskapsbasert og hensiktsmessig arbeidsmarkedsbistand. Det skal gjøres raske koblinger mellom arbeidsgivere med rekrutteringsbehov og aktuelle arbeidssøkere blant annet gjennom bedre mobilisering av

arbeidskraftsressurser blant registrerte ledige og undersysselsatte. Arbeids- og velferdsetaten skal bistå bedrifter som melder om permittering eller nedbemanning.

Etaten skal arbeide for å få inn flere direkte meldte stillinger.

Etaten skal videre yte bistand til arbeidsgivere som ønsker å rekruttere utenlandsk arbeidskraft fra EØS-/EFTA-området gjennom EURES, NAV EURES videreføres innenfor nåværende rammer i 2015 og finansieres innenfor Arbeids- og velferdsetatens driftsramme. Norge har søkt om å få delta i EaSI-programmets PROGRESS-akse (EU-programmet for sysselsetting og sosial solidaritet) fra 2015.

Dersom arbeidstakere fra land utenom EØS-/EFTA-området ikke kommer inn under en fastsatt kvote, skal etaten foreta en individuell arbeidsmarkedsmessig behovsvurdering av søknaden. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal fastsette kvoten for sesongarbeid innenfor jordbruks- og skogbruksnæringen og bistå Utlendingsdirektoratet når det gis retningslinjer om ordningen med kvoter.

Arbeids- og velferdsetaten skal videreføre samarbeidet med servicesentrene for utenlandske arbeidstakere i Oslo, Kirkenes og Stavanger. Etaten skal også starte et tilsvarende samarbeid med det nye SUA-kontoret som skal etableres i Bergen i 2015.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal videreføre samarbeidet om en nettveiviser for å forenkle informasjonstilgangen ved arbeidsinnvandring og tjenesteimport og pilotprosjektet knyttet til arbeidsinnvandring fra tredjeland ved utenriksstasjonene i Murmansk og New Dehli.

Styringsparametere:

- Andel stillinger meldt til Arbeids- og velferdsetaten med tilvisning skal øke sammenlignet med 2014.
- Andel virksomheter som har fått arbeidsmarkedsbistand fra Arbeids- og velferdsetaten skal øke sammenlignet med 2014.

Rapportering:

- Det skal gis en beskrivelse og vurdering av etatens innsats for å styrke markedsarbeidet og bruken av ordinært arbeidsliv som tiltaksarena. Det skal rapporteres på resultater, utfordringer og igangsatte tiltak.

3.1.2 Oppfølging av IA-avtalen

Regjeringen har inngått ny avtale om et inkluderende arbeidsliv med partene i arbeidslivet. Arbeids- og velferdsetatens innsats for et mer inkluderende arbeidsliv innenfor IA-avtalens tre delmål skal videreføres i 2015.

Arbeids- og velferdsetaten skal ha en samlet og samordnet innsats for å bidra til å redusere sykefraværet både mot sykmeldte, mot virksomhetene og mot sykmeldende behandler. Arbeids- og velferdsetaten skal forvalte tiltak og virkemidler etablert som følge av IA-avtalen. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra i arbeidet knyttet til vurdering av forsøk og tiltak som prøves ut, jf. supplerende tildelingsbrev (8. supplering) for 2014.

Arbeidet med kunnskapsutviklingsprosjektene og tiltak i tilknytning til IA-avtalen skal gjennomføres i samarbeid med arbeidslivets parter.

Etaten skal følge opp forsøk med utvidet egenmeldingsperiode og tettere oppfølging (E365) og Sykmeldt i jobb.

Den etablerte samhandlingen mellom Arbeids- og velferdsetaten, Petroleumstilsynet og Arbeidstilsynet videreføres. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal samordne rapporteringen.

NAV Arbeidslivssenter

NAV Arbeidslivssenter skal bistå virksomhetene i deres arbeid med utvikling av mer inkluderende arbeidsplasser med sikte på måloppnåelse av IA-avtalens tre delmål.

Arbeidslivssentrene skal bidra til at sykmeldte kommer raskere tilbake i arbeid gjennom systemrettet veiledning og bistand mot IA-virksomheter. Arbeidslivssentrene forventes i tillegg å delta på enkelte dialogmøter i regi av NAV- kontorene.

Arbeidslivssentrene skal gi veiledning og bistand innen alle IA-avtalens operative delmål. Virksomheter med høyt og/eller stigende sykefravær skal prioriteres i arbeidet med delmål 1 og Arbeidslivssentrene skal bidra til at bedriftene også har et fokus på delmål 2 og 3. Arbeidet skal foretas i samarbeid med arbeidsmiljømyndighetene og arbeidslivets parter på regionalt nivå.

Delmål 1 Reduksjon i sykefravær

Det vises til omtale under kap. 3.1.3

Delmål 2 Hindre frafall og øke sysselsetting av personer med nedsatt funksjonsevne

Den nye IA-avtalen innebærer enighet om en forsterket innsats for å inkludere personer med nedsatt funksjonsevne i arbeidslivet, jf. avtalens delmål 2. For å øke sysselsettingen og inkluderingen i denne gruppen skal innsatsen i avtaleperioden primært rettes mot unge som har behov for arbeidsrettet bistand, og som med hensiktsmessig oppfølging og tilrettelegging kan formidles til jobb. Arbeids- og velferdsetaten skal bidra i gjennomføringen av innsatsen knyttet til delmålet.

Departementet har utlyst et prosjekt som skal kartlegge hvordan arbeids- og velferdsforvaltningen og virksomheter samarbeider for å øke sysselsettingen blant personer med nedsatt funksjonsevne. Direktoratet må påregne å bidra i prosjektet.

Delmål 3 Yrkesaktivitet etter fylte 50 år økes med 12 måneder

I den nye IA- avtalen er det en målsetting å forlenge gjennomsnittlig periode med yrkesaktiviteten etter fylte 50 år med tolv måneder sammenlignet med 2009. Regjeringen har som mål å få flere eldre til å stå lenger i arbeid. Arbeids- og velferdsetaten skal støtte opp under og motivere virksomhetene til seniorpolitisk innsats. Etaten skal samarbeide med Senter for seniorpolitikk og trekke på senterets kompetanse på dette området.

Rapportering:

- Det skal gis en beskrivelse og vurdering av etatens innsats for å følge opp IA-avtalen. Det skal rapporteres på resultater, utfordringer og igangsatte tiltak.

3.1.3 Innsats for å inkludere utsatte grupper på arbeidsmarkedet

Kvaliteten i arbeidsevnevurderingene, behovsvurderingene og aktivitetsplanene i etaten skal være god. Personer som har problemer med å få eller beholde arbeid, skal gis tilbud om arbeidsrettet bistand tilpasset deres ressurser og behov. Målet er rask og varig overgang til arbeid.

Arbeids- og velferdsforvaltningen skal bidra til at personer som har sammensatte behov, får et helhetlig og koordinert tilbud gjennom samarbeid med andre sektorer og etater lokalt og sentralt, for eksempel helse- og utdanningssektoren.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra til å stimulere til et systematisk kvalitetssikrings- og kompetansearbeid i alle ledd i etaten og hos eksterne leverandører som bidrar med arbeidsrettet bistand til brukerne.

Aktivitetskravene under ytelsene skal praktiseres konsekvent og strengt.

Arbeidssøkere

Arbeidssøkere skal gis oppfølging med sikte på overgang til ordinært arbeid. Personer med stort bistandsbehov skal gis tidlig og tett oppfølging. Ungdom, langtidsledige og innvandrere fra land utenfor EØS-området skal prioriteres ved tildeling av tiltaksplasser. Arbeids- og velferdsetaten skal sørge for tilpasset oppfølging av tiltaksdeltakere.

Garantiordningene for ungdom under 20 år, ungdom i alderen 20-24 år med vedtak om situasjonsbestemt innsats og langtidsledige videreføres.

Kommunene vil i de nærmeste årene ta i mot et økende antall flyktninger og familiegjenforente til disse. Arbeids- og velferdsetaten skal samarbeide med kommunene om deltakere i introduksjonsprogrammet og sikre at arbeidsmarkedstiltak er tilgjengelig for og tilpasset denne gruppen. Arbeids- og velferdsetaten kan innenfor gjeldende rammer tilby arbeidsrettet norskopplæring. Slik opplæring skal være et tillegg til og ikke en erstatning for den opplæringen som kommunene har ansvar for. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra i samarbeidet med Utdanningsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Helsedirektoratet og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet om utsatte barn og unge under 24 år, jf. brev fra Arbeids- og sosialdepartementet av 19. mars 2014, herunder oppfølging av arbeidet med de faglige anbefalingene som direktoratene har levert til departementene. Utdanningsdirektoratet koordinerer samarbeidet.

Samarbeidet mellom arbeids- og velferdsforvaltningen og fylkeskommunen, samt andre tilgrensende tjenester, om oppfølging av unge som har falt fra, eller står i fare for å falle fra videregående opplæring skal videreføres. Arbeids- og velferdsforvaltningen skal bistå fylkeskommunen med råd og veiledning, og det skal legges til rette for at arbeidsrettede tiltak kan tilbys i kombinasjon med opplæring fra fylkeskommunen der dette er hensiktsmessig. Ved planlegging av opplæringstiltak for arbeidssøkere uten fullført videregående opplæring skal læreplanmål i videregående opplæring og kompetansemål som leder mot fagbrev, vurderes. Vi viser til fylkeskommunens ansvar for å tilby praktisk organisert opplæring gjennom alternative opplæringsmodeller. Arbeidsrettede tiltak kan være et alternativ for unge som ikke er i stand til å nyttiggjøre seg fylkeskommunens egne tilrettelagte tilbud.

Innsatsen for økt gjennomføring i videregående opplæring må ses i sammenheng med Oppfølgingsplan for arbeid og psykisk helse og prosjekter for tilgrensende målgrupper, blant annet i regi av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Videre ber departementet Arbeids- og velferdsdirektoratet se til at etaten samarbeider med utdanningsmyndighetene om

overlappende problemstillinger også knyttet til voksegruppen. Arbeids- og velferdsetaten oppfordres til å samarbeide med fylkeskommunen og VOX om karriereveiledning.

Samarbeidsavtalen mellom kriminalomsorgen og Arbeids- og velferdsetaten skal bidra til styrket oppfølging av innsatte. Arbeids- og velferdsetaten skal særskilt legge vekt på tiltak som bidrar til kontakt med arbeidsmarkedet. Nødvendig kompetanseheving av NAV-veiledere i fengslene må følges opp. Samarbeidet med kriminalomsorgen skal videreutvikles.

Styringsparametere:

- Andel arbeidssøkere med overgang til arbeid skal øke sammenlignet med 2014.
- Andel ungdom i alderen 20-29 år med vedtak om situasjonsbestemt innsats som har overgang til arbeid eller utdanning skal øke.

Rapportering:

- Det skal gis en beskrivelse og vurdering av etatens oppfølging og bruk av arbeidsrettede tiltak for å øke sysselsettingen blant arbeidssøkere. Det skal rapporteres på resultater, utfordringer og igangsatte tiltak. Prioriterte grupper skal omtales særskilt.

Oppdrag:

- Direktoratet skal igangsette en ekstern følgeevaluering av ”NAV i fengsel”. Departementet vil komme tilbake til dette i eget brev.
- Direktoratet skal gjennomføre en kartlegging av innholdet i Arbeidsmarkedsopplæringen for ulike grupper for å få bedre kunnskap om utdanningsnivå og -type, innhold, kvalitet og resultater, herunder hvor mange som kommer fra introduksjonsordningen. Departementet vil komme tilbake til dette i eget brev.
- Direktoratet skal gjennomføre prosjektet ”Opptjening og eksport av dagpenger”. Prosjektet vil bli nærmere definert i eget brev.
- Direktoratet skal gjennomføre prosjektet ”Evaluering av opphør av lang varighet av dagpenger til eldre”. Prosjektet vil bli nærmere definert i eget brev.

Personer med nedsatt arbeidsevne

Personer med nedsatt arbeidsevne som har behov for arbeidsrettet bistand skal så raskt som mulig få tilbud om nødvendig og hensiktsmessig hjelp med sikte på overgang til ordinært arbeid. Etaten skal arbeide systematisk for å redusere unødig ventetid før og mellom tiltak. Personer med nedsatt arbeidsevne, herunder mottakere av arbeidsavklaringspenger, skal følges opp minst to ganger i året. Personer under 30 år skal følges opp minst tre ganger i året. Det legges til grunn at oppfølgingen holder god kvalitet og er målrettet mot overgang til arbeid. Garantiordningen for ungdom i alderen 20-29 år med behov for spesielt tilpasset innsats videreføres.

Arbeids- og velferdsetaten skal sikre så tidlig avklaring som mulig for personer som mottar arbeidsavklaringspenger. De personene som av ulike årsaker nærmer seg maksimal

stønadsperiode etter hovedregelen (fire år), skal få en individuell avklaring av sitt eventuelle videre bistandsbehov innen utløpet av fireårsperioden. Unge med behov for arbeidsrettet bistand skal prioriteres ved tildeling av arbeidsrettede tjenester og tiltak, jf. garantiordningen og Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne og IA-avtalens delmål 2.

Bruk av ordinært arbeidsliv som tiltaksarena skal økes. Bruken av ulike lønnstilskuddsordninger og bruk av oppfølging/mentorer skal styrkes.

Jobbstrategien for personer med nedsatt funksjonsevne videreføres i 2015. Målgruppen utvides til alle AAP-mottakere under 30 år som har behov for arbeidsrettet bistand. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal sikre at virkemidlene som stilles til rådighet gjennom jobbstrategien tas i bruk overfor de brukerne som har behov for dem for å komme i jobb. Jobbstrategiens målgruppe skal prioriteres ved tildeling av tiltaksplasser. Prosjekt med offentlige foregangsvirkosmheter i jobbstrategien vil ikke bli videreført i 2015. Departementet vil komme tilbake til saken i eget brev.

Oppfølgingsplan for arbeid og psykisk helse (2013-2016) videreføres i 2015. Arbeids- og velferdsetaten skal samarbeide med helse- og omsorgssektoren og utdanningssektoren knyttet til gjennomføringen av oppfølgingsplanen.

Arbeids- og velferdsetaten skal følge opp tiltakene i Regjeringens oppfølgingsplan ”I tjeneste for Norge” i tråd med opplegget skissert i brev av 7. oktober 2014 fra direktoratet.

Styringsparametere

- Andel personer med nedsatt arbeidsevne med overgang til arbeid skal øke sammenlignet med 2014.
- Andel ungdom i alderen 20-29 år med vedtak om spesielt tilpasset innsats som har overgang til arbeid eller utdanning skal øke.
- Andel personer med nedsatt arbeidsevne som har fått oppfølging, herunder individuell oppfølging siste seks måneder, skal minst ligge på samme nivå som 2014 (årgjennomsnitt).
- Ventetiden fra oppfølgingsvedtak og fram til tiltaksstart for personer med behov for spesielt tilpasset innsats skal reduseres sammenlignet med 2014.

Rapportering:

- Det skal gis en beskrivelse og vurdering av etatens oppfølging og bruk av arbeidsrettede tiltak for å øke sysselsettingen blant personer med nedsatt arbeidsevne. Det skal rapporteres på resultater, utfordringer og igangsatte tiltak. Prioriterte grupper skal omtales særskilt.

Oppdrag:

- Etaten skal i løpet av 2015 gjennomføre en kartlegging av hvilken type oppfølging personer med arbeidsavklaringspenger får.

- Direktoratet skal foreta en gjennomgang av tidligere mottakere av tidsbegrenset uførestønad, spesielt om arbeidstilknytning og mottak av ytelser fra folketrygden. Departementet vil komme tilbake til dette i eget brev.
- Arbeids- og sosialdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet ønsker å styrke samarbeidet og samhandlingen mellom arbeids- og velferdsforvaltningen og helsetjenestene. Samarbeidet bør styrkes gjennom utarbeidelse av samarbeidsavtaler mellom NAV fylke og helseforetakene. Direktoratet skal følge opp den pågående dialogen med helsemyndighetene med sikte på at slike avtaler kan etableres så raskt som mulig.
- Det skal gis et oppfølgingstilbud rettet mot personer med psykiske helseproblemer, herunder veteraner. Departementet vil komme tilbake til dette i et eget brev.
- Det skal gjennomføres et eget forsøk med ”veterankontakt”. Departementet kommer tilbake til dette i eget brev.

Sykmeldte

For å fremme forebygging og tidlig innsats har Arbeids- og velferdsetaten en aktiv rolle som støttespiller for arbeidsgivere ved avklaring og oppfølging av sykmeldte.

Arbeids- og velferdsetaten skal i sin dialog med sykmeldergrupper bidra til økt bruk av gradert sykmelding. Det skal legges økt vekt på bruk av gradert sykmelding både innenfor eksisterende og i utvikling av nye tiltak. Etaten bør iverksette tiltak mot sektorer og områder der potensialet for økt bruk av gradert sykmelding er størst.

Arbeids- og velferdsetaten skal bidra med avklaring av bistandsbehov og bruk av arbeidsrettede tiltak i sykepengefasen. Etaten skal legge vekt på at tiltak settes inn tidlig i stønadsforløpet når dette vurderes hensiktsmessig. Tiltak i regi av etaten bør først vurderes etter at alle tiltak hos nåværende arbeidsgiver er prøvd.

Alle sykmeldte med behov for oppfølging skal bli innkalt til dialogmøte 2, og flest mulig skal avholdes innen 26 uker. Nye regler for oppfølging av sykmeldte ble innført fra 1. juli 2014. Dette innebærer enda tidligere gjennomføring av dialogmøte 2 når det vurderes nødvendig. Arbeids- og velferdsetaten skal implementere rutiner for tidligere gjennomføring av dialogmøte 2. Etaten har ansvar for å innkalle til dialogmøte 3 dersom arbeidstaker, arbeidsgiver, og sykmelder krever at det skal avholdes et nytt dialogmøte.

Arbeids- og velferdsetaten skal sikre at sykmeldte uten arbeidsgiver får nødvendig oppfølging.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra i utviklingsarbeidet knyttet til implementeringen eller utprøvingen av tiltakene Beslutningsstøtte for sykmeldere og Forsøk med ny medisinsk vurdering etter seks måneder.

Ordringen med tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte (Raskere tilbake) videreføres i 2015. Arbeidsrettet rehabilitering skal styrkes bl.a. ved forbedringer av tilbudet, erfaringsoverføring, vurdering av Raskere tilbake på et tidligere tidspunkt i sykefraværsløpet og ved å styrke informasjon og veiledning av sykmeldere. Ordringen med prosjekt-koordinatorer videreføres.

Styringsparametere:

- Andel graderte sykmeldte på 12 ukers tidspunkt skal øke sammenlignet med 2014.

Rapportering:

- Det skal gis en beskrivelse og vurdering av etatens oppfølging av sykmeldte med og uten arbeidsgiver. Det skal rapporteres på resultater, utfordringer og igangsatte tiltak.

Oppdrag:

- Etaten skal innen 2. tertial 2015 ha utviklet systemer som gjør det mulig å kartlegge hvor mange dialogmøte 2 som ønskes gjennomført på et tidligere tidspunkt, og hvor mange av dialogmøte 2 som blir gjennomført på et tidligere tidspunkt.

Gjennomføring av arbeidsrettede tiltak og virkemidler

De arbeidsrettede tiltakene skal bidra til økt overgang til arbeid. Arbeids- og velferdsetaten skal vektlegge god planlegging og styring av arbeidsmarkedstiltak og tilby tilpasset bistand av god kvalitet i tiltakene. Utviklingen både i antall gjennomførte tiltaksplasser og bruk av midler skal følges tett.

Deltakerne på de varige tiltakene skal sikres et godt tilbud.

Arbeids- og velferdsetaten skal utvikle gode rutiner for oppfølging og kontroll av kvaliteten og resultatene av arbeidsrettede tiltak, og det skal stilles klare kvalitets- og resultatkrav til leverandører av arbeidsrettede tiltak.

Tiltaksmidlene skal fordeles slik at personer med behov for arbeidsrettet bistand får et godt tilbud tilpasset lokale forhold uavhengig av hvor i landet de bor eller hvilke stønader de mottar. Innenfor tiltaksrammen som er innrettet mot ledige, skal ungdom, langtidsledige og innvandrere fra land utenfor EØS-området prioriteres. Innenfor tiltaksrammen som er innrettet mot personer med nedsatt arbeidsevne skal personer under 30 år prioriteres. Det skal legges til rette for økt bruk av ordinært arbeidsliv som tiltaksarena. Arbeids- og velferdsetaten skal også sikre at arbeidsmarkedstiltak er tilgjengelig for og tilpasset deltakerne på kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram for nyankomne innvandrere.

Tiltakene avklaring og avklaring i skjermet virksomhet slås sammen til ett avklaringstiltak. Videre slås tiltakene oppfølging og arbeid med bistand sammen til et oppfølgingstiltak. Tjenestenes formål, målgrupper, innhold og varighet endres ikke som følge av denne omleggingen. Tjenestene skal anskaffes gjennom anbudskonkurranser. Det skal legges til rette for et økt mangfold av leverandører.

Arbeids- og velferdsetaten skal anskaffe nye avklarings- og oppfølgingstiltak og iverksette overgangsordning for tiltak som skal fases ut fra 1. januar 2015, jf. endringsforskrift til forskrift om arbeidsrettede tiltak. Brukere som deltar i de aktuelle ordningene når omleggingen trer i kraft fra årsskiftet, skal få fullføre et påbegynt tiltaksløp, og sikres et

arbeidsrettet tilbud i tråd med det som er avtalt mellom bruker og Arbeids- og velferdsetaten. Tiltaksleverandører som berøres av endringene skal gis tid til omstilling innefor en overgangsperiode på inntil to år.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra til en best mulig anskaffelse av helse- og sosialtjenester, herunder sikre forutsigbare rammevilkår for leverandørene innen gjeldende nasjonale og EØS-rettslige rammer. Det vises til rapporteringskrav i vedlegg 4.

Styringsparametere:

- Innenfor tildelt budsjettramme på kap. 634, post 76 legges det opp til om lag 60 500 tiltaksplasser i gjennomsnitt på årsbasis. Om lag 12 000 tiltaksplasser skal innrettes mot ledige, mens om lag 48 500 plasser, inkludert 500 plasser knyttet til forsøket med AAP som lønnstilskudd, innrettes mot personer med nedsatt arbeidsevne. For å ivareta nødvendig fleksibilitet vil departementet tillate et tiltaksnivå på årsbasis innenfor et intervall på +/- 3 prosent av det totale måltallet.
- Innenfor tildelt budsjettramme på kap. 634 post 77 legges det opp til om lag 9 400 tiltaksplasser i gjennomsnitt på årsbasis. For å ivareta nødvendig fleksibilitet vil departementet tillate et tiltaksnivå på årsbasis innenfor et intervall på +/- 3 prosent av det totale måltallet.

Rapportering:

- Det skal gis en beskrivelse og vurdering av etatens gjennomføring av de arbeidsrettede rammestyrte virkemidlene. Det skal rapporteres på resultater, utfordringer og igangsatte tiltak.

Forsøk og utviklingstiltak

Forsøk og utviklingstiltak skal bidra til å forbedre den arbeidsrettede bistanden til arbeidssøkere og personer med nedsatt arbeidsevne med sikte på overgang til arbeid for flere. Etaten skal raskt få tilstrekkelig antall deltakere i forsøkene.

Utviklingsarbeid om kvalitet i arbeidsrettede tiltak

Utviklingsarbeidet som er igangsatt for å styrke kvaliteten på de arbeidsrettede tiltakene for personer med nedsatt arbeidsevne, skal videreføres i 2015. Arbeidet med å utvikle et system for måling av resultater og oppfølging av krav til leverandørene skal prioriteres. Det skal rapporteres i 1. tertial og årsrapport.

Tilretteleggingstilskudd for arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne

Forsøket med tilretteleggingstilskudd for arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne videreføres i 2015. Ordningen vil sammen med ordningene driftstilskudd for arbeidspraksis i ordinær virksomhet og teknisk tilrettelegging inngå i nytt inkluderingstilskudd som planlegges iverksatt i 2016. Det skal rapporteres på forbruk og aktivitet for de nevnte drifts- og tilretteleggingsordningene og gis en vurdering av forsøket i årsrapport.

Kjerneoppgaver i NAV - kontor

Forsøk med kjerneoppgaver i NAV-kontor videreføres i 2015 og skal avsluttes ved utgangen av året. Det skal rapporteres hvert tertial.

Forsøk med arbeidsavklaringspenger som lønnstilskudd

Forsøk med arbeidsavklaringspenger som lønnstilskudd videreføres i 2015. Forsøket utvides med 100 plasser til 500 plasser i gjennomsnitt per år. Det skal rapporteres hvert tertial.

Supported Employment

Forsøk med Supported Employment (SE) skal videreføres i 2015. Det skal rapporteres hvert tertial.

Resultatbasert finansiering

Forsøk med resultatbasert finansiering av formidlingsbistand (REFIN) videreføres i 2015. Det skal rapporteres hvert tertial.

TAFU

Prosjektet TAFU (Tilbakeføring gjennom Arbeid, Fritid og Utdanning) videreføres i 2015. TAFU etableres som en permanent ordning i Rogaland, jf Prop.1.S. Det forutsettes at minst en stilling i TAFU Rogaland bemannes av en ansatt i NAV. TAFU i Troms avvikles. Det skal rapporteres i 1. tertial og årsrapport. Det vises også til innsats for innsatte under kap 3.1.3.

Rapportering:

- Det skal gis en beskrivelse og vurdering av etatens forsøk og utviklingstiltak som også omfatter utviklingen i antall deltakere og forbruk av midler. Det skal rapporteres på resultater, utfordringer og igangsatte tiltak, og hvordan erfaringene følges opp i den ordinære virksomheten.

3.2 Sikre økonomisk trygghet

3.2.1 Ytelsesforvaltning

Det er en sentral oppgave for Arbeids- og velferdsetaten å sikre at brukere får utbetalt rett ytelse til rett tid. Brukerne skal få informasjon om reell saksbehandlingstid på etatens internettsider. Etaten skal overholde krav til saksbehandlingstider og arbeide for å motvirke reduksjon i produksjonen som følge av videre spesialisering og IKT- modernisering. Etaten skal sikre at personer ikke blir stående uten ytelse til livsopphold ved overgang fra en ytelse til en annen.

Arbeids- og velferdsetaten skal fortsette det systematiske arbeidet med å bedre kvaliteten i ytelsesforvaltningen, og utvikle og iverksette nødvendige planer og strategier for å lykkes med dette arbeidet, jf, rapportering under kap. 3.6.2. Etaten skal sikre god balanse mellom kravene til kvalitet og kravene til produksjon. Etaten skal gjennomføre regelmessige kvalitetsmålinger på stønadsområder der systemer for kvalitetsmålinger er etablert, og fortsette arbeidet med å innføre kvalitetsmålinger på nye stønadsområder. Det vises til

oppdrag om status og utforming av kvalitetssystemet, jf. også Kontroll- og konstitusjonskomiteen påpekninger i Innst. 211 S (2011-2012).

Arbeids- og velferdsetaten skal ha en helhetlig og målrettet innsats for å forebygge, avdekke og følge opp feilutbetalinger. Etaten skal fortsette arbeidet med å bygge ned beholdningen av saker til revurdering. For å redusere tap grunnet foreldelse av krav om tilbakebetaling skal etaten prioritere de største kravene.

Direktoratet skal i dialog med departementet utrede og forberede iverksetting av systemstøttet bruk av nettoprinsippet (tilbakebetaling av utbetalt beløp fratrukket forskuddstrekk) ved alle krav om tilbakebetaling, uavhengig av feilutbetalingens opprinnelse og når tilbakebetaling finner sted.

Det skal være en effektiv innkreving av saker som er oversendt til NAV Innkreving, samt avslutning av saker som er foreldet.

Arbeids- og velferdsetaten skal forebygge og avdekke trygdesvindler. Arbeidet skal ha et helhetlig og bredt perspektiv og vektlegges i alle deler av etatens virksomhet. Det skal gjennomføres risikoanalyser for å identifisere områder som er særlig utsatt for trygdesvindler, herunder stønadsordninger, næringer/bransjer m.v. Behovet for nye eller supplerende virkemidler skal vurderes. Samarbeid med andre relevante aktører skal videreføres og utvikles. Etaten forutsettes å delta i arbeidet med og oppfølging av relevante tiltak i regjeringens handlingsplan mot økonomisk kriminalitet som kan ventes lagt fram i 2015.

Alle avgjørelser fra Trygderetten som griper inn i etablert praksis, skal tas opp og drøftes med departementet i forkant av at etaten tar sikte på å endre sin praksis.

Styringsparametere:

- Andel saker som behandles innen normert tid skal være minst 80 prosent for alle ytelser i gjennomsnitt. Andel saker som behandles innen normert tid skal være minst 75 prosent for alle ytelsesområder.
- Andel dagpengekrav som anvises innen 21 dager skal være på minst 80 prosent.
- Andel norske alderspensjonister som har søkt innen tre måneder før ønsket uttaksdato, og som får utbetaling i uttaksmånedens skal være minst 98 prosent.
- Minimum 98 prosent av nye alderspensjoner skal være korrekte ved første gangs utbetaling.
- Andel barnebidragssaker med korrekt førstegangsvedtak skal være minst 90 prosent i 3. tertial.

Rapportering:

- Det skal gis en beskrivelse og vurdering av ytelsesområdet. Det skal rapporteres på resultater, utfordringer og igangsatte tiltak.

Oppdrag

- I dag registreres pleiepengetilfellene på foreldrene (som mottar ytelsen) uten at barnets diagnose blir registrert. Direktoratet bes utvikle systemer som muliggjør registrering av

barnets diagnoser i forbindelse med krav om pleiepenger etter folketrygdloven § 9-10 og § 9-11. Det skal iverksettes slik registrering fra 1. januar 2016.

- Departementet ga i 2014 direktoratet et oppdrag om gjennomgang av ordningen med grunnstønad fra folketrygden, herunder foreslå eventuelle endringer av hvilke formål det skal kunne gis stønad til. Departementet vil komme med enkelte tilleggsbestillinger knyttet til dette oppdraget, og kommer tilbake til dette i eget brev.
- Som ledd i satsingen for å motvirke useriøsitet og kriminalitet i arbeidslivet skal det opprettes et felles prosjekt med tre operative innsatsenheter (task force). Prosjektet bygger på et pågående pilotprosjekt med en operativ innsatsenhet opprettet av Arbeidstilsynet og Skatteetaten i Bergen i 2014. Departementet ber Arbeids- og velferdsetaten delta i de tre planlagte innsatsenhetene sammen med de tre øvrige etatene.
- I forbindelse med arbeidet med eksport av velferdsytelser kan det være aktuelt for departementet å be om bistand fra Arbeids- og velferdsdirektoratet til å utarbeide prognoser knyttet til utbetalinger til utland. Departementet vil da komme med en detaljert bestilling om dette.
- Lønnsgarantiregelverket skal gjennomgås, blant annet med henblikk på forenkling og klargjøring av regelverket, og for å hindre misbruk av lønnsgarantiordningen. Departementet har behov for bistand fra Arbeids- og velferdsdirektoratet, kommer tilbake til et nærmere mandat for arbeidet.

3.3 Et økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem

Hovedmålet for pensjonspolitikken er å sikre et økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem. Pensjonssystemet skal sikre både dagens og kommende generasjoner forutsigbare og gode pensjoner. Det må ha en god likestillings- og fordelingsprofil, oppleves som rettferdig av den enkelte og ha god oppslutning i befolkningen. Videre må pensjonssystemet være fleksibelt slik at den enkelte selv kan tilpasse seg sine behov og ønsker, og være mest mulig oversiktlig og forutsigbart for den enkelte.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har et hovedansvar for å forvalte folketrygdens alderspensjon på en god måte. I 2015 og fremover skal det fortsatt være en sentral oppgave for etaten å gi god informasjon om pensjonssystemet og pensjonsreformen. Den enkelte skal få best mulig oversikt over sine opptjente pensjonsrettigheter, og rett pensjon skal utbetales til rett tid. Vi viser til nærmere omtale under kap. 3.2 og 3.6.

Som den største og viktigste pensjonsleverandøren skal Arbeids- og velferdsdirektoratet samhandle med andre pensjonsleverandører for å bidra til at brukerne får best mulig veiledning om sine samlede pensjonsrettigheter.

Arbeids- og velferdsetaten skal i samarbeid med Statens pensjonskasse (SPK) og Pensjonstrygden for sjømenn (PTS) ha hensiktsmessige rutiner for god samhandling og informasjonsutveking mellom etatene for å sikre korrekt utbetaling til rett tid. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal ta nødvendige initiativ for å sikre at etablerte rutiner er av tilfredsstillende kvalitet.

Fellesordningen for AFP i privat sektor og Arbeids- og velferdsetaten har inngått en samhandlingsavtale knyttet til administrasjon av AFP i privat sektor. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal ha tilstrekkelig intern kontroll som sikrer korrekte beregninger og

utbetalinger av AFP til rett tid, herunder at det også gjennomføres en tilstrekkelig etterkontroll med utbetalingene.

I det pågående arbeidet med å forberede nye samordningsregler for yngre årskull, skal Arbeids- og velferdsdirektoratet ha god dialog og kontakt med SPK. Regelverksendringene vil bety en lang rekke endringer i SPKs systemløsninger.

Pensjonspolitisk arbeidsgruppe skal avgi årlige rapporter med beskrivelse og analyse av utviklingstrekk innen pensjon og arbeidsliv til Arbeids- og pensjonspolitisk råd. Direktoratet skal bidra med statistikk og analyser i dette arbeidet.

Arbeids- og velferdsetaten skal samarbeide med blant annet SPK om prosedyre for en samordnet spesialistutredning og håndtering av erstatningskrav i oppfølgingen av veteransaker. Som ledd i dette, skal det fortsatt ses på mulige løsninger for å korte ned ventetiden hos aktuelle spesialister.

Rapportering:

- Det skal redegjøres for tilstand og utviklingstrekk på pensjonsområdet, herunder en vurdering av resultater på samfunnsnivå, utfordringer og eventuelle tiltak.

3.4 Trygge rammer for familiene

Arbeids- og velferdsdirektoratet har ansvar for forvaltning av barnetrygd, foreldrepenger og kontantstøtte. Direktoratet har også et hovedansvar for forvaltningen av regelverket for barnebidrag og fastsettelse og endring av foreldreskap. Gjennom god forvaltning, informasjon og brukerveiledning skal etaten bidra til å oppfylle regjeringens mål på politikkområdet.

Stortinget har ved behandlingen av budsjettet for 2015 gjort følgende vedtak (jf. Innst. 2 S Tillegg 1 (2014–2015)): ”*Stortinget ber regjeringen utrede ulike modeller for å kunne kombinere kontantstøtte og barnehage.*” Det kan bli behov for bistand fra Arbeids- og velferdsdirektoratet i forbindelse med utredningen.

Arbeids- og velferdsetaten skal gi god informasjon om foreldrepengeordningen, herunder synliggjøre mulighetene for deling av stønadperioden mellom foreldre. Det er viktig å følge utviklingen i bruken av foreldrepengeordningen, herunder fedres uttak av foreldrepenger, jf. krav til rapportering under og utviklingsoppdraget knyttet til statistikk på foreldrepengeområdet gitt i statistikkvedlegget.

Regjeringen sendte i juni 2014 en sak om en ny, utvidet unntaksordning for kvotene i foreldrepengeordningen på høring. BLD vil ved behov komme tilbake til saken i eget brev til Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Det følger av regjeringsplattformen kapittel 3 – Barn, familie og inkludering, at regjeringen ønsker å ”*Gjennomgå bidrags- og støtteordninger knyttet til omsorg for barn for å utvikle et enklere og mer rettferdig regelverk*”. Det kan bli behov for bistand fra Arbeids- og velferdsdirektoratet i forbindelse med utredningen.

Arbeids- og velferdsdirektoratet må også påregne å gi bistand til andre utredninger på BLDs ansvarsområde.

Rapportering:

- Det skal i årsrapporten rapporteres på omfanget av fedres uttak av foreldrepenger, herunder skille mellom uttak av fedrekvote og foreldrepenger som ikke er fedrekvote.

Oppdrag:

- Direktoratet skal i 2015 foreta en analyse av hvilke grupper som mottar engangsstønad ved fødsel og adopsjon. Oppdraget er nærmere i spesifisert i brev av 25.11.2014 fra BLD til Arbeids- og velferdsdirektoratet.

3.5 Et sterkere sosialt sikkerhetsnett

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal innenfor sitt ansvarsområde bidra til:

- å bedre levekårene for vanskeligstilte
- sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet
- helhetlig og samordnet tjenestetilbud for utsatte barn og unge og deres familier.

Regjeringens planer og tiltak på sosial- og levekårsområdet skal følges opp og sees i sammenheng. Direktoratet skal gjennom kompetansehevende og tiltretteleggende tiltak bidra til at kommunene ivaretar sitt ansvar for de kommunale, sosiale tjenestene på en god måte. Direktoratet er delegert ansvaret for å tolke og forvalte sosialtjenesteregulverket. Det skal gis veiledning til fylkesmenn og kommuner om forhold som avdekkes av Helsetilsynet ved landsomfattende tilsyn og på andre måter, som har betydning for levekårsområdet.

Direktoratet skal på ansvarsområdet levekår og sosiale tjenester iverksette tiltak for å underbygge et aktivt kommunalt medeierskap i partnerskapet, jf. avsnitt 3.6.2.

Arbeids- og velferdsetaten har videre det overordnede ansvaret for forvaltning av de fleste hjelpemidler for personer med varige funksjonsvansker.

3.5.1 Levekår for de vanskeligst stilte

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal innenfor sitt ansvarsområde bidra til Regjeringens arbeid med å bekjempe fattigdom. Direktoratets bidrag omfatter innsats innenfor alle hovedmål i tildelingsbrevet. Direktoratet skal styrke sitt fagansvar gjennom å bidra til å videreutvikle og formidle statistikk, indikatorer, kunnskap og forskning om fattigdom, sosial eksklusjon og levekår for sosialt og økonomisk vanskeligstilte.

Direktoratet må være forberedt på oppfølgingsarbeid knyttet til gjennomgangen av hvordan man ved bruk av kommunerettede tilskudd, over kap. 621, kan stimulere til helhetlig innsats og planarbeid mot fattigdom lokalt.

Vilkår om arbeidsrettet aktivitet for stønadsmottakere

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra til implementering av endringer i sosialtjenesteloven om aktivitetsplikt for stønadsmottakere. Det innebærer informasjon og opplæring i nytt regelverk for kommuner og fylkesmenn, samt å følge med på kommunenes praktisering av aktivitetsplikten.

Kvalifiseringsprogrammet

Direktoratet har et særskilt ansvar for kompetanseutvikling, utvikling av arbeidsmetoder og å bidra til gode saksbehandlingsrutiner i arbeidet med kvalifiseringsprogrammet. Tiltak for å sikre et tilgjengelig program for målgruppen skal prioriteres. De individuelt utformede programene skal ha mål om å øke mulighetene for arbeid. Direktoratet skal her holde seg orientert om tilsyn som er gjort på området.

Direktoratet skal delta i arbeid ledet av Barne-, likestilling- og inkluderingsdepartementet for å tilrettelegge for økt bruk av grunnskole og videregående opplæring i introduksjonsprogrammet, herunder vurdere overganger mellom introduksjonsprogrammet og kvalifiseringsprogrammet for å oppnå helhet og kontinuitet i tjenestetilbudet.

Direktoratet skal vurdere behov for eventuelle endringer i regelverk eller annen oppfølging i programmet som følge av effektevaluering, rapportering og landsomfattende tilsyn.

Barn og unge

Direktoratet skal styrke barneperspektivet i NAV-kontorene, i tråd med formålsbestemmelsen i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Direktoratet skal bidra til å forebygge og redusere konsekvensene av fattigdom og sosial eksklusjon blant barn, unge og barnefamilier. Direktoratet skal samarbeide med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og andre relevante direktorater på dette området.

Direktoratet skal sammen med Bufdir se på hvordan statlige tilskuddsordninger mot barnefattigdom kan samordne og forenkles. Dette skal ses i sammenheng med gjennomgangen av kommunerettede tilskudd over kap. 621.

Direktoratet må være forberedt på å bidra i Regjeringens strategi mot barnefattigdom. Arbeidet vil bl.a. følge opp anbefalingene i Riksrevisjonens undersøkelse av barnefattigdom (Dokument 3:11 (2013-2014)).

Direktoratet skal videreføre og videreutvikle forsøket med veiledere fra NAV i videregående skole. Det er et mål å etablere en pilot i hvert fylke i løpet av 2015, og fra skolestart der det er mulig.

Direktoratet skal bidra til kunnskaps- og erfaringsspredning om resultater fra utviklingsarbeidet rettet mot barn og unge i risikosoner.

OECD gjennomfører i 2014 en landstudie av Norge i tilknytning til prosjektet "Social Policies for youth" i 2014. Departementet vil trekke inn direktoratet i dette arbeidet dersom det oppstår behov for ytterligere informasjon eller kvalitetssikring av rapporten fra OECD.

Det er behov for å se på samarbeid og ansvarsfordeling mellom sosialtjenesten og barnevernstjenesten for familier som mottar bistand fra begge tjenestene.

Boligsosialt arbeid og områdesatsning

Direktoratet skal bidra til å forebygge og bekjempe bostedsløshet, gjennom blant annet tilskuddsforvaltning. Fokusgrupper er ungdom og unge voksne. Direktoratet skal også bidra i gjennomføring av strategien Bolig for velferd – nasjonal strategi for boligsosialt arbeid 2014-2020, jf. oppdragsbrev av 11.6.2014.

Arbeids- og sosialdepartementet bidrar, sammen med flere andre departementer, til en områdesatsing i indre Oslo øst, jf. også omtale under kap. 6.1.

Økonomi- og gjeldsrådgivning

Direktoratet skal arbeide for å høyne kompetansen, kvaliteten og tilgjengeligheten i tilbudet om økonomi- og gjeldsrådgivning i kommunene.

Tilskudd til interkommunalt samarbeid om økonomi- og gjeldsrådgivning innlemmes i inntektssystemet til kommunene i 2015 som frie inntekter under kap. 571, post 70.

Vold i nære relasjoner, tvangsekteskap og menneskehandel

Direktoratet skal bidra til at NAV-kontorene har den nødvendige kompetansen om særlige problemer og behov relatert til henvendelser fra personer som er utsatt for vold i nære relasjoner, tvangsekteskap og menneskehandel. NAV Grünerløkka har særskilt ansvar/kompetanse på menneskehandel og direktoratet skal medvirke til at erfaringene herfra spres til andre NAV-kontor ved behov.

Frivillig arbeid og sosialt entreprenørskap

Direktoratet skal legge til rette for samarbeid mellom arbeids- og velferdsforvaltningen og sosiale entreprenører, herunder gjennomføre informasjonstiltak overfor NAV Fylke og NAV-kontor for å gjøre oppmerksom på potensialet som kan ligge i sosialt entreprenørskap.

Direktoratet må være forberedt på oppdrag knyttet til oppfølging av rapport fra arbeidsgruppen under Nordisk ministerråd som har kartlagt innsatser for sosialt entreprenørskap og sosial innovasjon.

Som et ledd i Regjeringens arbeid med å forenkle statlige tilskuddsordninger for frivillige organisasjoner, skal regelverket for tilskudd til drift av organisasjoner og prosjekter/aktiviteter for sosialt og økonomisk vanskeligstilte gjennomgå.

Direktoratet skal ved behov gi veiledning til egenorganiserte om regnskapsførsel og rapportering knyttet til vilkårene for tilskudd.

Kommunale indikatorer i målekortet og rapportering på økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet

Direktoratet skal videreføre arbeidet med å legge til rette for automatisk datafangst fra kommunale fagsystemer til målekortene.

Arbeidsgruppen som gjennomgår KOSTRA-skjemaene for økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram skal slutføre arbeidet med skjema- og indikatorgjennomgang.

Rapportering:

- Direktoratet skal redegjøre for gjennomførte tiltak under dette hovedmålet, herunder kvalifiseringsprogrammet. Redegjørelsen skal omfatte en vurdering av resultater og utfordringer.

Oppdrag:

- Direktoratet skal på bakgrunn av kartleggingen av NAV-kontorenes oppmerksomhet, kunnskap og kompetanse på vold i nære relasjoner, vurdere behovet for og gjennomføre eventuelle tiltak for å utvikle arbeids- og velferdsforvaltningens rolle i disse sakene. Direktoratet skal delta i nasjonalt kompetanseteam mot tvangsekteskap i samsvar med mandatet for kompetanseteamet.
- Direktoratet skal i samarbeide med Bufdir utarbeide felles retningslinjer for samarbeid og ansvarsfordeling mellom arbeids- og velferdsforvaltningen og barnevernstjenesten, jf. Prop.106 L (2012-2013).
- Direktoratet skal videreføre arbeidet med å legge til rette for en utfasing av rapportering gjennom SurveyXact (tidligere QuestBack) på kvalifiseringsprogrammet med sikte på en avvikling så snart som mulig.
- Direktoratet skal videreføre arbeidet med å legge til rette for automatisk datafangst fra kommunale fagsystemer til målekortene.
- Direktoratet gjennomgår regelverket for tilskudd til drift av organisasjoner og prosjekter/aktiviteter for sosialt og økonomisk vanskeligstilte med sikte på forenkling, herunder forbedring av struktur, enklere språk og tydeligere krav. Frist er 1. april 2015.

3.5.2 Hjelpemidler

Arbeids- og velferdsetaten skal sørge for kvalitet i alle ledd i hjelpemiddelforvaltningen. Brukerne skal motta hjelpemidler og tjenester av god kvalitet til rett tid, og det skal være god intern kontroll i forvaltningen av materiell og utstyr, i formidlingen av tjenester fra egne ansatte og ved kjøp av tjenester fra eksterne.

Det skjer en rask utvikling hva gjelder tilgjengelige produkter og hjelpemidler – særlig hva gjelder utvikling av ny teknologi. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra med innspill til departementet i den videre utviklingen av hjelpemiddelområdet – herunder bruk og implementering av ny teknologi.

Arbeids- og velferdsetaten skal sørge for at personer med redusert funksjonsevne får rett hjelpemiddel og nødvendig tilpasning av hjelpemidlet innen rimelig tid. Hjelpemidler/tilrettelegging til barn og unge skal prioriteres. Det samme gjelder hjelpemidler/tilrettelegging på arbeidsplassen eller i utdanningssituasjonen.

Departementet viser til at det fra 1. juli 2014 ble innført en ny tilskuddsbasert ordning med aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år. Ordningen er justert fra 2015, ved at et nytt formål er tatt inn. Dette gjelder personer med så vidt store funksjonsvansker at de ikke kan nyttiggjøre seg tradisjonelle aktivitetshjelpemidler, men har behov for hjelpemidler for å stimulere bevegelsesapparatet.

Bilstønadsordningen er endret fra 1. januar 2015, slik at stønad til bil i gruppe 1 for personer som har behov for bil til å klare seg i dagliglivet ikke lenger er berettiget slik stønad. Stønad til bil i gruppe 1 er dermed begrenset til å omfatte personer som er avhengige av bil for å

komme seg til og fra arbeid og utdanning. Videre er gruppe 2 utvidet til å omfatte alle personer med sterkt begrenset gangfunksjon.

Rapportering:

- Det skal gis en beskrivelse og vurdering av hjelpemiddelområdet. Det skal rapporteres på resultater, utfordringer og igangsatte tiltak.

3.6 En brukerorientert, effektiv og helhetlig arbeids- og velferdsforvaltning

3.6.1 Møte med brukerne

Arbeids- og velferdsetaten skal arbeide for å bedre brukernes møte med forvaltningen, både via internett, telefon og personlig oppmøte på NAV-kontoret. Informasjon og veiledning gjennom de ulike kanalene skal være riktig, ha et klart språk og i størst mulig grad tilpasses brukernes forutsetninger og behov. Respekt og service skal kjennetegne kontakten mellom forvaltningen og brukerne. Mangfoldsperspektivet skal ivaretas. Personvern og taushetsplikt, både gjennom personlig oppmøte, telefon og bruk av nav.no skal sikres på en forsvarlig måte.

Forenklinger og forbedringer av brukernes møte med forvaltningen skal ha høy prioritet i etatens utviklingsarbeid. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i 2015 følge opp forbedringstiltak gitt av departementet som følge av forslag fra ekspertgruppen som foretar en helhetlig gjennomgang av NAV.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal gjennomføre årlige personbrukerundersøkelser hvor et representativt utvalg av etatens brukere inngår. Det skal også gjennomføres en årlig brukerundersøkelse blant arbeidsgivere.

Erfaringer fra serviceklager skal tas inn i etatens kontinuerlige forbedringsarbeid.

Arbeids- og velferdsetaten skal involvere brukerrådene aktivt i arbeidet med å bedre forvaltningen.

Styringsparametere:

- Andelen brukere som er fornøyd med helhetlig service og andelen brukere som opplever å bli møtt med respekt.
- Andelen arbeidsgivere som er fornøyd med helhetlig service.

Rapportering:

- Det skal utarbeides en brukermelding som vedlegges årsrapporten.
- Det skal rapporteres om etatens arbeid for å bedre forvaltningens kontakt og møte med brukerne. Det skal gis en status for forbedringstiltakene gitt av departementet i supplerende tildelingsbrev som følge av forslag til tiltak fra ekspertgruppen som gjennomgår NAV.

- Det skal gis en analyse av resultatene fra brukerundersøkelsene blant personbrukere og arbeidsgivere i det tertialet resultatene foreligger.

3.6.2 Utvikling av forvaltningen

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal fortsette det systematiske arbeidet med å videreutvikle arbeids- og velferdsforvaltningen. Å styrke oppfølgingsarbeidet er prioritert i arbeids- og velferdsetaten. Etaten skal systematisk arbeide for å effektivisere virksomheten og i størst mulig grad vri ressursbruken slik at den arbeidsrettede oppfølgingen kan styrkes. Etaten skal foreta en helhetlig gjennomgang av den tradisjonelle konsulentbruken og skal i størst mulig grad erstatte konsulentårsverk med egne ansatte.

Oppfølging av brukerne

Den langsiktige planen for styrking av oppfølgingsarbeidet i arbeids- og velferdsforvaltningen skal danne grunnlaget for årlige prioriteringer av tiltak som skal bidra til en gradvis forbedring av brukeroppfølgingen. Innsatsen skal også støtte opp under en kunnskapsbasert utvikling på oppfølgingsområdet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal konkretisere, gjennomføre og videreutvikle tiltak for å styrke oppfølging av brukerne i tråd med innsatsområdene i den langsiktige planen. Departementet vil videreføre dialogen med direktoratet om oppfølgingen av planen i 2015.

Kompetanse

Kompetanse er en forutsetning for å løse arbeids- og velferdsforvaltningens oppgaver effektivt og med god kvalitet. Det skal arbeides systematisk for å sikre tilgang til nødvendig kompetanse, samt videreutvikle og styrke eksisterende kompetanse. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal gjennomføre tiltak for å videreutvikle kompetanse i tråd med etatens kompetansestrategi. I kompetansearbeidet skal man utnytte mulighetene i det statlig-kommunale samarbeidet i NAV-kontoret.

I arbeidet med å sikre tilgang på riktig kompetanse, skal Arbeids- og velferdsdirektoratet videreutvikle samarbeidet med universitets- og høyskolesektoren gjennom regelmessig deltakelse i relevante fora. Arbeids- og velferdsdirektoratet har en viktig rolle i å kommunisere fremtidige kompetansebehov i arbeids- og velferdsforvaltningen, samt å bistå aktivt i utviklingen av utdanning, praksis og hospiteringsordninger. Det arbeides nå med et nytt system for styring av læringsutbytte i helse- og sosialfagutdanningene, som skal erstatte dagens rammeplaner for en del av disse utdanningene. Departementet vil komme tilbake til dette i et eget brev.

Kunnskapsfunksjonen

Arbeids- og sosialdepartementet har et overordnet ansvar for den nasjonale kunnskapsutviklingen på sin sektor og for at det eksisterer nødvendig kunnskap som underlag for politikkutforming og utvikling av tjenester. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra aktivt på området, bl.a. gjennom sin rolle som rådgiver og faglig premissgiver for departementet, og ved å arbeide for at egen virksomhet er kunnskapsbasert.

Det vises til brev av 19.8.2014 om oppfølging av arbeidsgruppen som har kommet med forslag til videreutvikling av kunnskapsfunksjonen. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal få et økt ansvar for å fremskaffe og formidle forskning av høy kvalitet som er relevant for politikktutvikling, praksis og tjenesteutvikling. Direktoratet må bygge opp kompetanse og kapasitet til å ivareta denne oppgaven. For å få en mest mulig effektiv gjennomføring av de ulike evalueringsoppdragene og å styrke fagdirektoratsrollen skal oppdragsgiveransvaret for evalueringforskningen som en hovedregel legges til Arbeids- og velferdsdirektoratet. Det vil ta noe tid før dette kan iverksettes fullt ut, og 2015 vil bli et overgangsår. Direktoratet skal videre i dialogen med departementet bidra til en målrettet, koordinert og planmessig utnyttelse av de samlede ressursene som stilles til disposisjon for departementet og direktoratet til FoU-formål knyttet til etatens ansvar for gjennomføring av arbeids- og velferdspolitikken.

Partnerskap

Et godt samarbeid mellom stat og kommune om NAV-kontorene er en forutsetning for at arbeids- og velferdsforvaltningen skal gi helhetlige og gode tjenester til brukere. Direktoratet skal videreføre arbeidet med å utvikle partnerskapet mellom stat og kommune om NAV-kontoret i tråd med Arbeids- og velferdsdirektoratets og KS sin felles policy for partnerskapet.

Direktoratet skal også bidra til å sikre et godt samarbeid med utdanningssektoren, helseforetakene og kommunale tjenester utenfor NAV-kontorene om individuelt tilpasset og helhetlig oppfølging av brukerne.

Det forutsettes at det er god kontakt med KS både sentralt og på fylkesnivå om forhold av betydning for samarbeidet i NAV-kontorene. Det inkluderer det videre arbeidet med IKT-moderniseringen.

IKT-MOD

Programmet for IKT-modernisering skal bidra til en enhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, bedre tjenester for brukeren og tilrettelegge for digital kommunikasjon med sentrale samarbeidspartnere.

Som følge av endret gjennomføringsstrategi er prosjekt 1 i IKT-moderniseringen redusert. Konkret prosess for departementets styring og oppfølging er spesifisert i mandatet og revidert SSD for Prosjekt 1.

Departementet har gitt direktoratet mandat til å gjennomføre en forstudie for Prosjekt 2 med etterfølgende KSP. Forutsatt en positiv beslutning etter KSP, skal direktoratet så raskt som mulig gjennomføre en planlegging av Prosjekt 2 med etterfølgende KS2. Direktoratet skal herunder bidra til en tett dialog med departementet i arbeidet med videre moderniseringsarbeid for å sikre at departementet kan vurdere om planlagte leveranser fra prosjektene er i tråd med overordnede mål, og om direktoratet har modenhet og kapasitet til å levere Prosjekt 2. Dette inkluderer at det blir etablert en velegnet kontraktsstrategi for konsulentbruk og prosjektstyring iht. beste praksis med realistisk planlegging og god risikostyring. Direktoratet skal også gjennomføre planlegging av perioden mellom avslutning av revidert Prosjekt 1 og oppstart av et eventuelt Prosjekt 2.

Direktoratet må sikre tilbørlig oppfølging av offentlige standarder og utnyttelse av felleskomponenter herunder Folkeregisteret, Altinn, Felles postkasse og e-id, og legge til rette for en god dialog med departementet om disse temaene. I den dialogen vil departementet ha

en særskilt oppfølging av EDAG-prosjektet og integrasjonen mot uførereformen som skal utnytte data fra A-meldingen fra våren 2015.

Forvaltning og drift av IKT

Trygg og sikker forvaltning av IKT er en forutsetning for at saksbehandling og utbetaling av ytelser skjer til rett tid og med god kvalitet.

Direktoratet må legge til rette for en dialog med departementet for å diskutere hvordan departementet kan følge opp forvaltningen og driften av IKT-systemene i Arbeids- og velferdsetaten på en hensiktsmessig måte. Dialogen må også omfatte oppfølging av etatens prosjektportefølje og hvordan politiske initiativ vil påvirke og påvirkes av rammene for forvaltning og drift av IKT-systemene og den til enhver tid gjeldende prosjektporteføljen.

Direktoratet skal legge til rette for en god balanse mellom egne ansatte og innleide konsulenter på IKT-området.

Informasjonssikkerhet

Ved utviklingen av nye systemløsninger i IKT-moderniseringsprogrammet er det stilt krav om at nye systemløsninger skal oppfylle vilkårene i personopplysningsloven med forskrifter. Departementet ber Arbeids- og velferdsdirektoratet påse at disse kravene blir overholdt, og at nye systemløsninger designes slik at det bidrar til å lette Arbeids- og velferdsetatens arbeid med å overholde det samme regelverk.

Siden IKT-moderniseringsprogrammet løper over flere år, er det nødvendig at etaten i mellomtiden gjennomfører tiltak for å redusere risiko knyttet til informasjonssikkerhet. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal vurdere kostnader og nytte av nye tiltak, opp mot at flere av systemene om noe tid vil bli skiftet ut.

Arbeidet med lokal implementering av etatens sentrale ledende dokument for personvern og informasjonssikkerhet må videreføres.

Økonomi og ressursstyring

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal videreføre arbeidet med å følge opp plan for utvikling og kvalitetssikring av etatens økonomiforvaltning for 2011-2015.

Som ledd i videreutvikling av økonomi- og regnskapsfunksjonen i etaten skal det arbeides med å utvikle styringsinformasjon for beslutninger mht. ressursutnyttelse, produktivitet og gevinster. Direktoratet må legge til rette for en fortsatt dialog med departementet med sikte på utvikling av nøkkeltall og analyser som gir et bedre grunnlag for å vurdere ressursbruken og ressurs situasjonen i Arbeids- og velferdsetaten. Denne dialogen bør også omfatte en diskusjon for å vurdere om det er behov for å differensiere styringsprinsippene for virksomhetsområdene i etaten.

Utenlandsområdet

Det skal legges vekt på at brukerne skal få utbetalt ytelsene til rett tid, jf. kap. 3.2.1.

Etaten skal håndheve de internasjonale avtalene på trygdeområdet som er gjennomført i norsk rett. Etaten skal ivareta rettighetene til personer som har rett til å motta de ytelsene etaten administrerer under opphold i utlandet. Videre skal etaten bistå personer som er bosatt i Norge, og som har rett til å motta ytelser fra land Norge har inngått bi- eller multilaterale trygdeavtaler med.

Etaten skal fortsette arbeidet med å implementere tiltak som kan forbedre utenlandsforvaltningen, både valg av organisering, kompetanse og personellressurser samt bedre støttesystemer, bedre tilgang på statistikk og oversikt over omfanget av saker på utenlandsområdet.

Arbeids- og velferdsetaten skal følge opp samhandlingen om registerkvalitet og informasjonsflyt i forvaltningen av utenlandsområdet med skatteetaten og eventuelt andre etater. Det skal legges til rette for god samordning og informasjonsutveksling mellom skatteetaten og Arbeids- og velferdsetaten, slik at man får grunnlag for å fatte riktige vedtak. Dette gjelder bl.a. registrering av utsendte arbeidstakere etter EØS-avtalen.

En viktig del av trygdesamarbeidet i EØS er samhandlingen med de andre landenes kontaktorganer. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal påse at Arbeids- og velferdsetatens samhandling er i overensstemmelse med reglene for samarbeid og utveksling av opplysninger fastsatt i gjennomføringsforordningen 987/2009.

Rapportering under 3.6.2 Utvikling av forvaltningen

- Det skal rapporteres om status for arbeidet med å utvikle arbeids- og velferdsforvaltningen, jf. de strategier og langsiktige planer som inngår under 3.6.2.
- Det skal redegjøres særskilt for etatens arbeid med kunnskapsutvikling, herunder relevante forsknings- og evalueringsoppdrag og forsøk. Det rapporteres i det tertial hvor sluttrapport foreligger. I årsrapport gis en oversikt over løpende oppdrag og forsøk.
- Innen juni 2015 skal det gis en status for etatens arbeid med å forbedre kvaliteten i både ytelsesforvaltningen og på tjenesteområdet, herunder også status for prosjektet om et helhetlig kvalitetssystem.

Oppdrag under 3.6.2 Utvikling av forvaltningen

- Utrede forslag til ny kunnskapsenhet på arbeids- og velferdsområdet i Nasjonalt kunnskapscenter for helsetjenesten i samarbeid med Helsedirektoratet og Nasjonalt kunnskapscenter for helsetjenesten, jf. brev av 07.10.2014.
- Direktoratet skal lede en arbeidsgruppe som skal gi innspill til langsiktige prioriteringer av behov for ny kunnskap og eventuelle behov for tilhørende satsingsforslag, utarbeide en plan for evaluering av tiltak, tjenester og andre virkemidler og peke på hvordan disse konkret kan gjennomføres, jf. brev av 30.10.2014.
- Direktoratet skal arbeide videre med utforming av rammene for et helhetlig kvalitetssystem med sikte på ferdigstillelse innen utgangen av 2015.
- Elektronisk utveksling av opplysninger mellom medlemsland i henhold til trygdeforordningene 883/2004 og 987/2004 er planlagt iverksatt innen utgangen av 2016. I tillegg kommer en 24 måneder overgangsperiode. Etaten skal planlegge slik at de er koblet på løsningen innen utgangen av overgangsperioden.

- Departmentet ber Arbeids- og velferdsdirektoratet om å delta i iSupport-prosjektets Advisory Board og arbeidsgrupper for best mulig å sikre at iSupport kan tas i bruk av Norge og for å vurdere hvilke konsekvenser dette i tilfelle vil innebære, inkludert om det er behov for tilpasninger i de nasjonale databehandlingssystemene (eksempelvis BiSys og Elin).
- Direktoratet skal gi bistand i arbeidet med å vurdere administrative kostnader, gjennomføringsevne, IKT mv i forhold til forslag til endringer i regelverket for medlemskap i folketrygden.

3.6.3 Arbeidsmiljøet i Arbeids- og velferdsetaten

Vold og trusler

Medarbeiderne i Arbeids- og velferdsetaten skal oppleve at de har en trygg og sikker arbeidsplass. Etaten skal ha gode rutiner for å rapportere om hendelser med vold og trusler, og god oppfølging av medarbeidere som har opplevd krenkende adferd. Sikkerhetsarbeidet i forvaltningen skal ha høy oppmerksomhet. Tiltak for å forebygge, håndtere og følge opp hendelser skal videreutvikles. Det skal legges til grunn nulltoleranse for vold og trusler.

Rapportering:

- Det skal rapporteres om registrerte hendelser av trusler og vold mot medarbeidere i arbeids- og velferdsforvaltningen.
- Arbeids- og velferdsdirektoratet skal redegjøre for etatens oppfølging av arbeidsgrupperapporten ”*Sikkerhet i Arbeids- og velferdsforvaltningen*”.

Sykefravær i etaten

Arbeids- og velferdsetatens skal arbeide videre med å redusere sykefraværet, gjennom bl.a. å stimulere til økt bruk av gradering, godt samarbeid med bedrifthelsetjenesten og IA-kontakt, og gjennomføre et godt og forebyggende nærværarbeid blant etatens medarbeidere.

Rapportering:

- Det skal rapporteres om sykefraværet i etaten, og redegjøres for tiltak for å redusere dette.

4 Øvrige rammer og retningslinjer

4.1 Fellesføringer til underliggende virksomheter

Tidstyver

Statlige virksomheter har i 2014 rapportert inn aktiviteter, tiltak, prosedyrer, regelverk m.m. gitt av andre som oppleves som tidstyver i det daglige arbeidet. Regjeringen følger nå opp disse innspillene. Virksomhetene skal også rapportere i årsrapporten for 2014 om sitt arbeid

med å forenkle regelverk, bruke klart språk, og forenkle rutiner og ordninger de kan gjøre noe med selv. Dette skal følges opp som et ledd i et kontinuerlig forbedringsarbeid.

I 2015 skal Arbeids- og velferdsdirektoratet prioritere tiltak som gir konkrete effekter for brukerne. Direktoratet skal også vurdere og eventuelt ta initiativ til tiltak som vil forenkle brukernes kontakt med det offentlige på tvers av flere statlige virksomheter.

Innen 1. juni 2015 skal direktoratet melde inn i Difis rapporteringsløsning, eller på annen egnet måte, om brukerrettede tidstyver i egen virksomhet. Virksomhetene skal så i dialog med sitt eierdepartement velge ut brukerrettede tidstyver de selv kan gjøre noe med og igangsette tiltak for å redusere eller fjerne disse. I årsrapporten for 2015 skal det rapporteres på en felles mal om arbeidet med å avvikle brukerrettede tidstyver i egen virksomhet, og hvordan det skal arbeides videre med disse. Det vises for øvrig til rundskriv H-6/2014 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet med nærmere orientering om arbeidet med tidstyver.

4.2 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal iverksette hensiktsmessige tiltak knyttet til forhold som påpekes av Riksrevisjonen, jf. Riksrevisjonens Dokument 1 og Dokument 3.

Det skal rapporteres samlet om status og oppfølging av revisjonsmerknadene fra både regnskapsrevisjonene og forvaltningsrevisjonene. Rapporteringen skal gi en kort omtale av merknadene, hvilke tiltak som er iverksatt og om tiltakene gir effekt. Det skal framgå under rapporteringen på hovedmålene dersom Riksrevisjonen har hatt merknader og om tiltak er iverksatt.

4.3 Sikkerhet og beredskap

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal ivareta sitt ansvar innenfor samfunnssikkerhet og beredskap. Direktoratet skal sikre at samfunnskritiske funksjoner opprettholdes i egen virksomhet og at etaten er i stand til å bistå med fremskaffelse og formidling av arbeidskraft til samfunnskritiske virksomheter i en krise.

Oppdrag:

- Arbeids- og velferdsdirektoratet skal ferdigstille og oversende til Arbeids- og sosialdepartementet en utredning om ny organisering av Arbeids- og velferdsetatens arbeidskraftberedskap ved kriser i fred og i krig. Det må påregnes iverksetting av ny organisering i løpet av 2015.
- Det skal avholdes en øvelse som involverer departementet og Arbeids- og velferdsdirektoratet i 2015. Direktoratet skal bidra i planleggingen av denne øvelsen.

4.4 Budsjettanslag og beregninger, beregningsgruppen for folketrygden

Arbeids- og velferdsdirektoratet har en sentral funksjon som leverandør av budsjettanslag og beregninger. Arbeids- og velferdsdirektoratet har videre ansvar for utarbeiding av materialet til Beregningsgruppen for folketrygden. Det er viktig at departementet kan gi Stortinget

anslag av god kvalitet som grunnlag for beslutninger. Departementet ber Arbeids- og velferdsdirektoratet prioritere kvalitetssikringen av slike anslag.

Beregningsgruppa for folketrygden skal gjennom året også oppdatere anslag på budsjettprovenyene av iverksatte tiltak.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal også gi innspill til beregningsgruppa om hvilke av de iverksatte tiltak som bør evalueres mht. samfunnsmessige effekter og hvordan den i så fall bør gjennomføres.

4.5 Mediehåndtering og publisering

Departementet og direktoratet skal holde hverandre gjensidig orientert om relevante mediasaker. Ved planlagt innsalg av bestilte utredninger mv. på relevante områder, skal direktoratet så langt som mulig orientere departementet på forhånd.

Departementet ber om å bli varslet i forkant når direktoratet publiserer relevant statistikk slik at departementet til en hver tid er godt kjent med den seneste utviklingen.

Publikasjonen *Arbeid og Velferd* skal foreligge i departementet minst tre virkedager før publisering, mens sammendrag mv. skal foreligge senest syv virkedager før publisering.

4.6 Plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i årsrapporten rapportere i henhold til *Veileder til statlige virksomheters likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten*.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal ta i bruk *Konsekvenser for likestilling. Utredning i forhold til kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisk opprinnelse, religion m.m.*, når direktoratet arbeider med utredninger, reformer, tiltak, strategier mv.

5 Rapportering og resultatoppfølging

5.1 Rapporteringsform og hyppighet

Styringsparametere

Direktoratet skal rapportere tertialvis på status for styringsparametere, og sammenligne med samme tidspunkt eller periode året før (der det eksisterer historisk statistikk), og med forrige rapportering. Status skal presenteres tabellarisk. Eventuelle avvik fra resultatkrav skal kommenteres under tilhørende rapporteringspunkt.

Hovedrapportering

Det skal gis en hovedrapportering på hvert område under hovedmålene i 1. og 3. tertial (årsrapport), og en avviksrapportering 2. tertial. Hovedrapporteringen 1. og 3. tertial (årsrapport) skal inneholde resultater, en beskrivelse og vurdering av etatens innsats på området, igangsatte tiltak og eventuelle utfordringer. Statistikk og resultater fra evalueringer skal inngå i analysen der det er tilgjengelig. Det vises for øvrig til omtale under 5.2 av krav til årsrapporten.

Oppdrag

Etaten skal, hvis ikke annet er angitt, rapportere i årsrapporten på status og eventuelle resultater av oppdragene.

Særskilt rapportering

I vedlegg 4 følger en oversikt over særskilt rapportering. Rapporteringshyppigheten er angitt i vedlegget. Dersom den tertialvise hovedrapporteringen er overlappende med særskilt rapportering, ber vi om at det sidehenvises.

Statistikk

I vedlegg 5 fremgår krav til statistikk og statistikkoppdrag under hvert hovedmål. Framstillingen av statistikken skal gis i tabellformat, og der hvor det er relevant skal tallene fra statistikkvedlegget benyttes i hovedrapporteringen. Når det gjelder statistikkoppdragene skal etaten, hvis ikke annet er angitt, rapportere på status for fremdrift i utviklingen av statistikken hvert tertial.

5.2 Styringsdialogen i 2015

Det skal gjennomføres tertialvise etatsstyringsmøter. Virksomhetsrapporten for 1. tertial skal foreligge 10. juni 2015, og for 2. tertial, 10. oktober 2015.

Virksomhetens årsrapport til departementet skal være i henhold til kravene i bestemmelsene om økonomistyring i staten punkt 1.5.1 og 2.3.3. Virksomheten skal påse at de innenfor disse bestemmelsene avlegger en årsrapport som ivaretar tildelingsbrevets krav til rapportering. Årsrapporten for 2015 skal foreligge senest 15. mars 2016. Rapporten publiseres på virksomhetens nettsider etter at den er behandlet i etatsstyringsmøte.

Årsrapporten og tertialrapportene sendes i kopi til Riksrevisjonen, samtidig med oversendelsen til departementet.

I tillegg til tertialvise etatsstyringsmøter, legges det opp til styringsmøter om særlige problemstillinger (særmøter) i de månedene som ikke faller sammen med etatsstyringsmøtene. I særmøtene vil en i utgangspunktet ta opp saker basert på vurdering av risiko og vesentlighet. I 2015 vil to av møtene omhandle langsiktige styringsutfordringer og i to av møtene vil kunnskapsfunksjonen være tema. Departementet vil informere om aktuelle tema på særmøtene i god tid før møtene.

5.3 Øvrige møter

Kontaktmøter

Kontaktmøtene med politisk ledelse i Arbeids- og sosialdepartementet vil fortsette i 2015. Departementet kommer tilbake til tidspunkt. Rapporteringen til møtene vil bl.a. være knyttet til overordnede aktuelle problemstillinger med vekt på resultater og utfordringer.

Fagmøter

Det vil på vanlig måte være behov for å gjennomføre fagmøter mellom departementet og direktoratet om ulike tema i 2015.

5.4 Budsjettforslag, strategiske innspill, bistand i regelverksarbeid

Etaten har et selvstendig ansvar for å foreslå justeringer av forskrifter, regelverk og instruksjoner fastsatt av departementet som kan bidra til økt måloppnåelse. Eventuelle forslag til endringer må være godt underbygget og begrunnet. Forslag av budsjettmessig karakter skal spilles inn i de ordinære budsjetttrundene.

Etaten skal i de ulike budsjetttrundene gjennom året gi bidrag. Av vedlegg 6 fremgår enkelte tentative frister. Endelige frister og opplegg for bidrag vil vi komme tilbake til i egne brev.

I forbindelse med utarbeidelse av stortingsmeldinger, lovproposisjoner, forskrifter, arbeidsgrupperapporter, svar på spørsmål fra Stortinget og ved enkeltsaker er det aktuelt å be om bidrag og eventuell bistand fra Arbeids- og velferdsdirektoratet utenom det ordinære budsjettarbeidet og den ordinære virksomhetsrapporteringen.

Direktoratet må også være forberedt på å bidra med statistikk mv. til ulike prosjekter og evalueringer.

6 Budsjetttildelinger og fullmakter

6.1 Arbeids- og sosialdepartementet

Arbeids- og sosialdepartementet stiller følgende til rådighet på kapitler og poster med tilhørende stikkordsfullmakter slik det fremgår nedenfor.

Kapitler/poster	Tildeling for 2015 (beløp i 1000-kroner)
Kap. 601, Utredningsvirksomhet, forskning m.m	
Post 21 Spesielle driftsutgifter	3 750
Kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen	
Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	31 300
Post 45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	142 500
Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten	
Post 01 Driftsutgifter	11 142 507
Post 21 Spesielle driftsutgifter	30 610
Post 45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	254 378
Post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	215 690

Kapitler/poster	Tildeling for 2015 (beløp i 1000-kroner)
Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	
Post 21 Spesielle driftsutgifter	73 436
Post 63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	172 720
Post 70 Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	68 660
Post 74 Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	12 280
Kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak	
Post 21 Evaluering, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	52 220
Post 76 Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	6 401 000
Post 77 Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	1 253 460
Post 78 Arbeids- og utdanningsreiser	67 360
Post 79 Funksjonsassistanse i arbeidslivet	41 200
Kap. 635 Ventelønn	
Post 01 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	60 000
Kap. 660 Krigspensjon	
Post 70 Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	108 600
Post 71 Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	263 400
Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP)	
Post 70 Tilskudd	1 510 000
Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år	
Post 70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	437 400
Kap. 2541 Dagpenger	
Post 70 Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	12 400 000
Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.	
Post 70 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	710 000
Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far	
Post 70 Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 460 000
Post 72 Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	357 300
Post 73 Utdanningsstønad	52 680
Post 75 Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	300

Kapitler/poster	Tildeling for 2015 (beløp i 1000-kroner)
Post 76 Forskuttering av underholdsbidrag	750 000
Kap. 2650 Sykepenger	
Post 70 Sykepenger for arbeidstakere mv. <i>overslagsbevilgning</i>	35 190 000
Post 71 Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 640 000
Post 72 Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	554 100
Post 73 Tilskudd til tilretteleggingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	310 720
Post 75 Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 980 000
Kap 2651 Arbeidsavklaringspenger	
Post 70 Arbeidsavklaringspenger , <i>overslagsbevilgning</i>	33 387 300
Post 71 Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	322 500
Post 72 Legeerklæringer	400 500
Kap. 2655 Uførhet	
Post 70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	78 020 000
Post 75 Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	115 000
Post 76 Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	59 000
Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	
Post 70 Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 810 000
Post 71 Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 670 000
Post 73 Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	122 500
Post 74 Tilskudd til biler	740 000
Post 75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 799 700
Post 76 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	256 000
Post 77 Ortopediske hjelpemidler	1 278 670
Post 78 Høreapparater	540 700
Post 79 Aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år	56 815

Kapitler/poster	Tildeling for 2015 (beløp i 1000-kroner)
Kap. 2670 Alderdom	
Post 70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	63 160 000
Post 71 Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	121 570 000
Post 72 Ventetillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	5 000
Post 73 Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	5 440 000
Kap. 2680 Etterlatte	
Post 70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 200 000
Post 71 Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	955 000
Post 72 Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	91 000
Post 74 Utdanningsstønad	800
Post 75 Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	7 000
Kap. 2686 Gravferdsstønad	
Post 70 Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	165 200
Kap. 3605 Arbeids- og velferdsetaten	
Post 01 Administrasjonsvederlag	22 840
Post 04 Tolketjenester	2 376
Post 05 Oppdragsinntekter	54 026
Post 06 Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	23 602
Kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak	
Post 85 Innfordring av feilutbetaling, arbeidsmarkedstiltak	200
Kap. 3635 Ventelønn m.v.	
Post 01 Refusjon statlig virksomhet mv.	27 891
Post 85 Innfordring av feilutbetaling av ventelønn	600
Kap. 5701 Diverse inntekter	
Post 03 Hjelpemiddelsentraler m.m.	55 000
Post 71 Refusjon ved yrkesskade	907 000
Post 73 Refusjon fra bidragspliktige	275 000
Post 80 Renter	1 700
Post 86 Innkreving av feilutbetalinger	718 000
Post 87 Diverse inntekter	31 000

Kapitler/poster	Tildeling for 2015 (beløp i 1000-kroner)
Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	
Post 02 Dividende	187 000
Kap. 5705 Refusjon av dagpenger	
Post 70 Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	60 000
Post 71 Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge	6 000

Nedenfor er det gitt nærmere føringer på enkelte kapitler og poster.

Arbeids- og velferdsetaten skal tilpasse sin virksomhet innenfor tildelte bevilgningsrammer og gi gode prognoser på forbruk og utbetalinger. Etaten skal ha systemer og rutiner for å sikre god kostnadskontroll for hele etatens ansvarsområde. I etatens regnskapssystem må det legges til rette for føring på det detaljeringsnivået som fordelingen av midler på de enkelte prosjekter og tiltak krever.

Økonomirapportering per 31. august

Virksomheten skal innen 22. september 2015 rapportere status for bevilgningsregnskapet og prognoser for årsslutt på alle kapitler og poster, inkl. inntektskapitler, unntatt budsjettkapitler som behandles i beregningsgruppen for folketrygden.

Følgende oppstilling skal benyttes i rapporteringen:

Kap./post	Totalt budsjett for året	Regnskap/utbetalt per 31.8.	Prognose for utbetalt beløp per 31.12.	Avvik mellom budsjett og prognose for utbetalt per 31.12.

Det må gis en oversikt over hvordan disponibel bevilgning (totalt budsjett) fremkommer (tildeling, overført bevilgning, utgiftsreduksjoner som følge av refusjoner, revidert budsjett, tilleggsbevilgninger og omdisponeringer, samt bruk av merinntektsfullmakter).

Det skal rapporteres om faktisk regnskapsført beløp per 31. august og gis en prognose per 31. desember 2015. Virksomheten må vurdere regnskapsførte utgifter per 31. august når de beregner prognose for 31.12. Vesentlige avvik skal omtales, og det skal redegjøres for hva som er årsakene til avvik og hvilke tiltak som iverksettes for å overholde budsjetttrammene.

Det skal også gis en tabellarisk fremstilling av hvordan forventet brutto mer-/mindreforbruk på kapittel og post og netto mer-/mindreforbruk justert for merinntektsfullmakter mv fremkommer.

Skulle det avdekkes vesentlige avvik fra bevilgningene utenom de fastlagte rapporteringsrundene, skal direktoratet informere departementet om disse straks direktoratet

registrerer slike avvik. Direktoratet skal samtidig fremme forslag om mulige korrigerende tiltak.

Kap. 601, Utredningsvirksomhet, forskning m.m

Post 21 Spesielle driftsutgifter.

Departementet viser til omtale av forsøk Egenmelding 365 under kap. 3.1.2. Departementet viser til direktoratets kostnader i forbindelse med kontrakt med evaluator. Departementet vil bidra til finansiering av direktoratets kostnader av overnevnte med 1 mill. kroner.

Departementet viser til intensjonsavtalen for et mer inkluderende arbeidsliv 2014-2018 hvor partene er enige om å legge større vekt på kunnskapsutvikling, herunder også utprøving og evaluering av virkemidler.

Arbeids- og sosialdepartementet har bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet gjennomføre følgende prosjekter:

- 1234-prosjektet i Larvik
- Tettere oppfølging av sykmeldte (Hedmark/Oppland)
- I-Bedrift
- Sykmeldt i Jobb
- IA-rådenes organisering og aktiviteter
- Arbeidslivssentrenes bidrag til måloppnåelse innen delmål 2 og 3

Det bevilges 2,750 mill. kroner under kap. 601, post 21 for å gjennomføre prosjektene i 2015. Midlene skal nyttes til drift av prosjektene og til kostnader til evaluatorene. Departementet viser til supplerende tildelingsbrev (8. supplerings) for 2014 hvor det ble stilt 5,250 mill. kroner til disposisjon til prosjektene.

Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten

Post 01 Driftsutgifter

Driftsbevilgningen til Arbeids- og velferdsetaten for 2015 er på 11 142,5 mill. kroner. Det er foretatt et generelt effektivitetskutt på driftsbevilgningen til etaten tilsvarende 0,6 prosent.

Bevilgningen til personellressuser i arbeids- og velferdsetaten reduseres som følge av redusert tiltaksnivå for personer med nedsatt arbeidsevne, jf omtale under kap. 634, post 76 og post 77.

Det skal settes av om lag 10 mill. kroner til videreføring av prosjektkoordinatorene under ordningen med tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte (Raskere tilbake).

For å gjøre prøveordningen med arbeidsplassstolking i regi av hjelpemiddelsentralene permanent, er driftsbevilgningen til Arbeids- og velferdsetaten styrket med 5,5 mill. kroner. I tillegg er 28,5 mill. kroner omdisponering fra kap. 2661, post 73 til kap. 605, post 01. Driftsbevilgningen er videre styrket med 4,9 mill. kroner for at tolketjenesten skal kunne drive mer systematisk opplæring av kommunale ledsagere for døvblinde.

Ny medisinsk vurdering etter seks måneders sykmelding skal gjennomføres som et randomisert forsøk i et begrenset geografisk område over to år. Driftsbevilgningen til Arbeids- og velferdsetaten er styrket med 16 mill. kroner for å dekke kostnader knyttet til forsøket.

Forsøksprosjekt ”Egenmelding 365” med utvidet egenmeldingsperiode og tettere oppfølging av sykemeldte videreføres, og forutsettes dekket innenfor driftsbevilgningen.

Kontaktsentrene skal styrkes, og driftsbevilgningen er økt med 12 mill. kroner for å effektivisere arbeids- og velferdsforvaltningens sentralbordtjenester, bedre servicen overfor kommunale brukere og avlaste kommunene for oppgaver.

Fra 2015 skal Norge delta i EaSI-programmets PROGRESS-akse (EU-programmet for sysselsetting og sosial solidaritet). For å finansiere den norske kontingenten holder departementet tilbake 2 mill. kroner under kap. 605, post 01.

Helse- og omsorgsdepartementet har hovedansvar for gjennomføring av utviklingsarbeidet med beslutningsstøttesystem for sykmeldere. Midlene overføres derfor til Helse- og omsorgsdepartementet og driftsbevilgningen reduseres derfor med 10 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke utgifter til ordningen med tilretteleggingsgarantien, Idèbanken samt ulike informasjons- og utviklingstiltak for å gjennomføre ordningen Raskere tilbake. Det skal settes av om lag 4 mill. kroner til ulike informasjonstiltak bl.a. overfor fastleger og sykmeldende behandlere for å understøtte gjennomføringen av ordningen Raskere tilbake, og gjennomføring av fag- og nettverkssamlinger som bidrar til fagutvikling og erfaringsoverføring på området.

Det skal settes av 6,6 mill. kroner til drift av Idèbanken - Inkluderende arbeidsliv.

Post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte

Det skal settes av 215,7 mill. kroner til ordningen med tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte (Raskere tilbake).

Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering

Post 63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte.

Nord-Trøndelag fylkeskommune skal tildeles 5 mill. kroner per år i en treårsperiode for å prøve ut en modell som skal bidra til å få flere unge utenfor opplæring og arbeid tilbake i utdanning. Tilskuddet til Nord-Trøndelag fylkeskommune gis i 2015 over kap. 621, post 63.

Arbeids- og sosialdepartementet bidrar, sammen med flere andre departementer, til en områdesatsing i indre Oslo øst. På departementets område, som er utvikling av sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, er det satt av 4 mill. kroner også i 2015. Midlene skal tildeles av Arbeids- og velferdsdirektoratet etter søknad fra Oslo kommune. Søknadsfristen er medio april måned.

Kap 634 Arbeidsmarkedstiltak

Post 21 Evaluering, utviklingstiltak mv

Det settes av 27,3 mill. kroner av bevilgningen til FARVE-programmet, som finansierer forsøk og forskning på arbeids- og velferdsområdet. Programmet skal bidra til en kunnskapsbasert utvikling av arbeids- og velferdspolitikken gjennom tildeling av midler til prosjekter som gir ny kunnskap om effekter av Arbeids- og velferdsetatens virkemidler, tjenester og arbeidsmåter, for å skape grunnlag for forbedringsarbeid i etaten. Programmet skal også omfatte kunnskapsutvikling knyttet til arbeidslivstilknytning, arbeidsinkludering og levekår for prioriterte grupper og temaer knyttet til Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv.

Vi ber direktoratet videreføre arbeidet med mer målrettede utlysninger av FARVE-midlene slik at bevilgningen kan bidra til politikk- og kunnskapsutviklingen på prioriterte deler av arbeids- og velferdsområdet, med særlig vekt på evalueringer av forsøk og utviklingsarbeid i etaten. Bevilgningen kan inngå i fellesprosjekter med andre myndigheter der dette kan bidra til å fremme arbeids- og velferdspolitiske mål. Noen av midlene kan brukes til formidling av resultater.

Bevilgningen skal bl.a. finansiere den forskningsmessige evalueringen av IPS-forsøkene, Supported Employment-forsøket, forsøk med redusert ventetid før plassering i tiltak, arbeidsavklaringspenger som lønnstilskudd og forsøk med resultatbasert finansiering.

Direktoratet har på gitte vilkår fått mulighet til å overføre midler fra tiltaksbudsjettet til administrasjonsbudsjettet til bruk i et forsøk med avklaring og oppfølging av arbeidssøkere i egen regi. Et forskningsprosjekt som skal evaluere effekter på overgang til jobb, og hvor arbeidet i egenregi blir sammenholdt med kjøp av slike tjenester, blir videreført i 2015.

Direktoratet bør bidra til at en kan trekke mest mulig lærdom ut av disse forsøkene.

Bevilgningene til forsøk med tilretteleggingstilskudd for arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne blir videreført i 2015.

I 2011 ble det satt av 5 mill. kroner til prøveordning med servicehund. Siste pulje i forsøksordningen avslutter prosjektperioden våren 2016. Evaluering av prosjektet gjennomføres umiddelbart etter at prosjektet er fullført.

Post 76 Tiltak for arbeidssøkere

Innenfor tildelt budsjetttramme på kap. 634, post 76 skal det gjennomføres om lag 60 500 tiltaksplasser i gjennomsnitt på årsbasis. Om lag 12 000 tiltaksplasser skal innrettes mot ledige, mens om lag 48 500 plasser, inkludert 500 plasser knyttet til forsøket med AAP som lønnstilskudd, innrettes mot personer med nedsatt arbeidsevne. For å ivareta nødvendig fleksibilitet vil departementet tillate et tiltaksnivå på årsbasis innenfor et intervall på +/- 3 prosent av det totale måltallet på 60 500 tiltaksplasser.

Post 77 Varig tilrettelagt arbeid

Innenfor tildelt budsjetttramme på kap. 634, post 77 skal det gjennomføres om lag 9 400 tiltaksplasser i gjennomsnitt på årsbasis. For å ivareta nødvendig fleksibilitet vil departementet tillate et tiltaksnivå på årsbasis innenfor et intervall på +/- 3 prosent av det totale måltallet.

Ved fordeling av tiltaksplasser mellom fylkene må det tas hensyn til fylker som har bedrifter som tilbyr landsdekkende VTA- tiltak. Det vises spesielt til tilbudene ved ADAPTOR, Signo og Bergen ASVO.

Tiltaksplasser til EMPO TV skal prioriteres innenfor rammen av arbeidsmarkedstiltakene i 2015.

Videreføring av drift og tiltaksplassene i Marensro-prosjektet i 2015 skal prioriteres innenfor rammen.

Post 78 Arbeids- og utdanningsreiser

Det bevilges 67,4 mill. kroner til ordningen med stønad til arbeids- og utdanningsreiser i 2015.

Post 79 Funksjonsassistanse i arbeidslivet

Bevilgningen til funksjonsassistanseordningen er styrket med 4 mill. kroner i 2015. Etaten skal aktivt stimulere til økt bruk av tiltaket for personer som inngår i målgruppen og som kan ha behov for funksjonsassistanse for å få eller beholde arbeid.

Kap. 660 Krigspensjon

Post 70 Tilskudd til militære og post 71 Tilskudd til sivile

Under kap. 660 Krigspensjon, post 70 Tilskudd til militære og post 71 Tilskudd til sivile tildeles midler til skadetur, jf. Prop. 1 S (2014-2015) og Innst. 15 S (2014-2015). Disse midlene forvaltes av Helfo. Tildelt beløp under kap 660, post 70 og post 71 reduseres derfor med hhv. 0,4 og 1,6 mill. kroner til ”Skadetur, militærpersoner” og ”Skadetur, sivilpersoner.

Kap. 2541 Dagpenger,

Post 70 Dagpenger, overslagsbevilgning

Ferietillegget for i dagpengeordningen avvikles med virkning fra 1. januar 2015. Fordi ferietillegget utbetales året etter ledighetsperioden vil dette redusere bevilgningen under kap. 2541, post 70 Dagpenger med om lag 1 mrd. kroner i 2016. Regelverksendringen gir ingen bevilgningsendring i 2015.

Kap. 2650 Sykepenger

Post 73 Tilskudd til forebyggings- og tilretteleggingstiltak

Forskrift om forebyggings- og tilretteleggingstilskuddet er endret med virkning fra 1. september 2014. Tilskudd vil fortsatt være forbeholdt IA-virksomhetene. Rapportering på forbruk må skille mellom hovedformål innenfor tilskuddsordningen, jf. ny forskrift.

Post 75 Feriepenger av sykepenger, overslagsbevilgning

Ferietillegget til sykepengene til dagpengemottakere avvikles, jf omtale under kap. 2541.

Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger

Post 70 Arbeidsavklaringspenger

Forsøk med arbeidsavklaringspenger som lønnstilskudd videreføres i 2015 og økes med 100 plasser. Forsøket skal være provenynøytralt, der innsparinger i AAP-utbetalinger benyttes til oppfølging og kompensasjon til arbeidsgivere. Det er samlet omdisponert 63,4 mill. kroner fra kap. 2651, post 70 til kap. 605, post 01 og kap. 634, post 76.

Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv

Post 79 Aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år

Departementet viser til at det fra 1. juli 2014 ble innført en ny tilskuddsbasert ordning med aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år.

6.2 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet stiller følgende til rådighet på kapitler og poster med tilhørende stikkordsfullmakter slik det fremgår nedenfor.

Kapitler/poster	Tildeling for 2015 (beløp i 1000- kroner)
Kap. 844 Kontantstøtte	
Post 70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 751 500
Kap. 845 Barnetrygd	
Post 70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	15 235 000
Kap. 2530 Foreldrepenger	
Post 70 Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	18 093 000
Post 71 Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	449 700
Post 72 Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	465 000
Post 73 Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	55 000

Kap. 2530 Foreldrepenger

Post 71 Engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget har vedtatt å øke engangsstønaden ved fødsel og adopsjon til 44 190 kroner fra 1. januar 2015 (jf. Innst. 14 S (2014-2015)).

Med hilsen

Ellen Seip
departementsråd

Ulf Pedersen
ekspedisjonssjef

Kopi m/ vedlegg:

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet,
Helse- og omsorgsdepartementet,
Riksrevisjonen,
KS